National Library
Bibliothèque Nationale
Aug 10 1982
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

B103/C/23/1

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

Nr. 32 (1693) 1982 | NELJAPAEVAL, 12. AUGUSTIL — THURSDAY, AUGUST 12 | XXXIII aastakäik

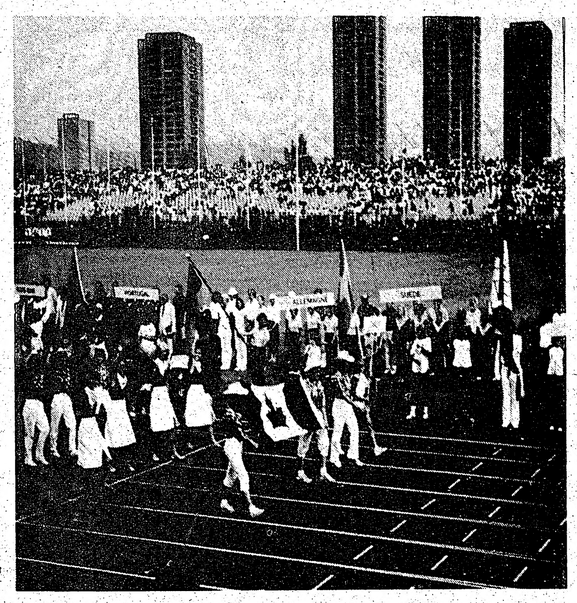

Kanada esindusriihmad väljamarsil Maailma Gymnastrada lõpptseremoonialt Zürichi staadionil. (Kalev-Estienne võimlejad seelikutes).

Seedrioru Laste Suvekodu lõppeva tegevuse kõrgpunktiks oli traditsiooniline Valguspidu möödunud laupäeval. Pildil laulavad „väikesed poisid". Foto — J. Säägi

„KUI KAOB KEEL, KAOB KA RAHVAS"

Ligi pooltuhat jälgis möödunud laupäeval Jõekääru Laste Suvekodus traditsioonisel Valguspeol noorte neli nädalat kestnud tegevuse kokkuvõtet. Laulud, näidend, rahvatantsud jne. andsid tõhusa läbilõike ühiselt õpitud ja harjutatud saavutustest.

Valguspidu oli oma kava ulatuselt suur ja jättis meeldiva mulje, kulgedes suvekodu juhataja Jaan Veenpere ja ta abiliste juhtimisel sujuvalt puudega piirdutud looduslikul laval.

Lydia Aruvalla juhatusel laulsid noored „Möödunud päevad" ja „Laul Jõekäärule". Autor H. Aruja sai tugeva aplausi osaliseks.

KAOB KEEL, KAOB RAHVAS

Avasõnas ütles suvekodu juhataja: „On üteldud, et kui meie tunnustame oma esivanemaid ja seda maad kus nad on sündinud, siis me ka täidame oma kohustusi neljanda käsu vastu. On ka teada, et üks rahvas säilub ainult niikaua kui nad oma emakeelt tarvitavad, kui kaob keel siis kaob ka see rahvas. Siin Jõekäärul meie noored tõeliselt ühinevad üksteisega eesti keeles ja eesti meeles. Oskar Looritsa raamatust „Eestluse elujõud" võime palju õppida."

NAIDEND

Järgnes näidend „Rehepapi Jaanioö". Väljakule oli ehitatud rehetare suure ahjuga. Näidendi peategelased olid Rehepapp (Andres Nurm), Kalle (Erik Valter), Virve (Ruth Küng) ja eided (Kai Rannik ja Urve Voitk).

See oli ülev pilt, kui suvekodu noored nägusais rahvarõivais tantsisid. Ilus oli vaadata saledaid, nõtkelt tantsivaid tüdrukuid ja poisse ning vaimustuse ja hooga keerutavaid lastepaare. Tunglevad valgusvihud prozhektoreist juhiti tantsijaile ning kaunivärvilised rahvarõivad lisasid sära kogu esinemisele.

Lõpuks ilmus väljakule poiste rivi E. Rubergi juhtimisel, kandes ennemuistseid vabadusvõitlejate rüüd, käes kilp ja mõõk. Jõudnud rahva ette hüüdsid nad võimsalt „Saa vabaks Eesti kodu ja Tõuse mu rahvas ja maa", need olid „keskmised" Jõekääru poisid.

Toronto Eesti Naisseltsi esinaine Heljo Novek tänas suurevaeva nägijaid: Ingrid Kivi, Juta Metsala, Lydia Aruvad, Vivian Oder ja H. Aruja.

Põimiku sõnaline osa oli koostatud Juta Metsala ja Ingrid Kivi poolt ning laulud valinud Lydia Aruvald.

Palvelaulu laulsid suured tüdrukud ja patriootilise palvuse pidas E. Ruberg. Suurte tüdrukute kõnekoor lausus lõpp-palve sõnu.

TORVIKUTE RONGKAIK

Lõpuks rahvas siirdus söögisaali kus Naisseltsi juhatuse liikmed serveerisid perenaiste poolt keedetud kohvi. Paljud külastasid ka Sinimust-valget „sepikoda" kus vaadati laste loomingut nahatöö alal.

J. S-gi

Iisrael nõustus PLO evakueerimisega

Iisraeli valitsus nõustus USA esindaja Philip Habibi viimase kavaga Palestiina Vabastamisorganisatsiooni (PLO) võitlejate evakueerimiseks Lääne-Beirutist. Nad lahkuvad kahes osas tõenäolikult mereteed. Pärast esimese osa evakueerimist tuleb linna mitme riigi sõdalastest moodustatud UNO rahusäilitamise üksus. PLO sõdalased asuvad kolme araabia riiki.

Iisraeli tõrksus lahenduse leidmisel ja jatkuv Lääne-Beiruti pommitamine on üha suurendanud proteste. Pariisis terroristid viskasid juutide linnaosas käsigranaate ühte tuntud restorani ja avasid siis tule automaatrelvadest surmates kuus ja haavates 21 isikut. Süürias, Damaskuses tuhanded palestiinlased püüdsid üle võtta USA saatkonda protestiks USA poliitika pärast seoses Iisraeli invasiooniga Liibanoni.

PLO-L POLE KUHUGI MINNA

Ümberpiiratuna Iisraeli vägedest ja pideva suurtüki tule all Lääne-Beirutis on PLO juht Yasser Arafat nõustunud oma võitlejate väljaviimisega. Kuni viimase ajani ei ole suudetud selgitada millised maad ja kui suurel hulgal on nõus PLO liikmeid vastu võtma. Kardetakse, et uues asukohas PLO liikmed hakkavad moodustama uut omaette riiki riigis ning jätkavad endist tegevust.

Sõda Liibanonis on kestnud juba 9 nädalat ja avalik arvamine maailmas on häälestatud juutidevastaselt tooruse ja mõttetute hävituste pärast, millega juudid võitlevad PLO vastu. Tugev iisraelivastane liikumine on võtmas maad Araabia riikides ja nõutakse õllimüügi lõpetamist USA-le, kuna see toetab Iisraeli ja Iisrael kasutab sõjas vlimistletud USA relvi.

Suurimaks kannatajaks selles sõjas on Liibanoni rahvas, kellel ei ole mingit tegemist selle sõjaga. PLO on võtnud seal võimu üle, varustanud end hästi N. Liidu poolt saadetud relvadega ja peab vastu Iisraeli rünnakutel, arvestamata seda, kui suurel määral linn ja rahvas selle juures kannatab.

USA rahusobitaja Lähis-Idas, Habib püüab meeleheitlikult lahendust leida PLO saatmiseks lalali mitmesse Araabia riiki. Kui see ei õnnestu ja PLO peab lõpuni vastu Lääne-Beirutis, kuni sinna tulevad LRO väeosad, siis tulemuseks võib osutuda see, mida Iisrael eriti kardab, Palestiina riigi asutamine Jordani jõe läänepoolsele kaldale.

Kriis Argentiinas süveneb

Möödunud neljapäeval Argentiina hunta vabastas oma kohalt Falklandi sõja ajal kuulsaks saanud lennuväe ülema kindral Arthuro Lami Dozo, kuna tal tekkisid lahkarvamised Argentiina maa- ja mereväe juhtidega. Tema asemel määrati lennuväe ülemaks kindral Jorge Hughes, keda peetakse rohkem professionaalseks kui poliitiliseks kindraliks. Pärast kindral Dozo tagandamist arvatakse, et ka mereväe ülem admiral Anaya sunnitakse lahkuma oma kohalt, kuna tema oli see mees, kes kinnitas, et merevägi vallutab Falklandi saared ja kaitseb neid edukalt võimaliku inglaste vallutuskatse korral.

Paavsti külaskäik Poolasse jääb ära

Möödunud nädalal Poola valitsuse juht kindral Jaruzelski tegi teatavaks, et paavst John Paul II külaskäik Poolasse oleneb olukorra rahunemisest Poolas. Valitsus on kaalunud olukorda Poolas ja leidnud, et praegune olukord ei ole küllalt rahulik, et paavsti külaskäik võiks aset leida. Vastav kiri on saadetud katoliku kiriku juhatusele. Protestiks selle vastu katoliku kiriku juhatus valmistas karjasekirja, ettelugemiseks kõigis kirikutes, et valitsuse vastuseismise tõttu jääb ära paavsti külaskäik Poolasse sellel aastal.

Nädalakroonika

KANADA PARLAMENT KOLMEKUUSEL PUHKUSEL

☆ Möödunud nädalal Kanada Parlament Ottawas lõpetas 395 päeva kestnud tööperioodi ja läks kolmekuulisele puhkusele. Parlament tuleb uuesti kokku 27. oktoobril, et lõpetada poolelijäänud tööd ja lõpetab siis ametlikult istungi, et võimaldada valitsusele formaalselt esitada uus tegevuskava parlamendi uue avamise kaudu. Viimaseks seaduseks, mille parlament vastu võttis enne puhkusele minekut oli juhend palkade mitte suurendamiseks järgmistel aastatel kui 6 ja 5 protsenti.

☆ Kanada nciu, London, Ontariost valiti „Miss Universiks". 18 aastane Karen Dianne Baldwin sai sel puhul $150,000 rahas ja kingitustes. Oma valimise kohta iluduskuningannaks ta tähendas, et füüsiline ilu loeb valiku juures ainult ühe viiendiku. Olulised on intelligents, käitumine ja üldised teadmised.

☆ Kanada provintsivalitsustel tuleb keskvalitsusele tagasi maksta $400 miljonit. Ottawas avastati hiljuti, et keskvalitsus on jaganud provintsidele rohkem raha kui neil oli õigus saada. Suurem summa tuleb tagasi maksta Ontariol ja Quebecil.

☆ Hindade ja palkade kontroll ei ole populaarsed Ontarios, kuid surve selles suunas kasvab ja valitsus nähtavasti võtab lähemail päevil omaks föderaalvalitsuse poolt soovitatud 6% ja 5% palkade tõusu järgmisel kahel aastal.

☆ Võimalik tulevane Inglise ja Kanada kuningas William ristiti Buckingham Palees kuningliku perekonna juuresolekul. William Arthur Philip Louis ristiti tavalise veega ja selles kleidis, milles on ristitud kõik Inglise kuningad, alates kuninganna Viktoria ajast.

☆ Möödunud nädalal tähistati mitmel pool maailmas aatomsõja alguse 37. aastapäeva sõjavastaste meeleavaldustega. Aatompommid langesid Hiroshimale ja Nagasakile kõlmepäevase vaheaja järele. Nagasakile määratud pomm oli tegelikult mõeldud Kokura linna hävitamiseks, kuid lendur ei saanud pilvituse tõttu märgi asukohta kindlaks teha ja vabastas pommi Nagasaki kohal, mis oli paremini nähtav. Aatompommi plahvatust Nagasaki kohal nägi pealt üks Kanada lendur, kes oli võetud vangi jaapanlaste poolt ja töötas ühes tööstuses Nagasaki lähedal. Jack Ford on seletanud ajalehe esindajale, et pilt mida ta siis nägi, kunagi ei ununc.

☆ Kaks noort Kanada lendurit, kes startisid Montrealist, Dorval lennuväljalt kuus päeva, seitse tundi, 25 minutit ja 47 sekundit varem, jõudsid sinna laupäeval tagasi ülevas meeleolus, kuna neil õnnestus lüüa endist rekordit 29 tunni ja 48 minuti võrra. Nad kasutasid ühemootorilist lennukit Cessna 210 ja jõudsid tagasi ilma ühegi viperuseta sellel lennul.

☆ Käesolev nädal on etnilise kavalkaadi nädal Winnipegis. 39 rahvusgruppi esineb oma väljapanekutega, rahvakunsti, muusika ja kostüümidega. Arvatakse, et seda tuleb vaatama 700,000 külastajat. Manitoba valitsuse arvates etniline kavalkaad tõmbab ligi turiste USA-st ja Kanada teistest provintsidest ja annab uut hoogu Manitoba majandusele.

Kalev-Estienne võimlejad ringsõidul Zürichi lähistel Regensbergis. Pilt on võetud keskaegses tornis. Ees — Sirje Järvel ja Yvonne Grot. Keskel — Annette Grot, Stephanie Floyd, Karin Anderson. Taga — Wendy Ogaki ja Heli Oder. (Pildil puudub Kathy Tihane).

Eliitvõimleja:

„OLIME UHKED, ET ESINDASIME KANADAT"

— See oli erakordne elamus marssida koos 15 000 võimlejaga 26 riigist Zürichi hiigelstaadionil, ütles äsja Euroopast naasunud Kalev-Estienne eliitvõimleja ja instruktor Heli Oder „Mele Elule". Tundus nagu oleksime Olümpiamängude avatseremoonial.

Kanada esindusrühmad olid väiksemate hulgas 150-nest, kes oma lippude all moodustasid tohutupika kolonni tund aega kestnud defileel.

Torontost oli kaheksa keda tutvustati Kalev-Estienne nime all ja Edmontonist väike riistvõimlejate rühm.

Kolme päeva kestel toimusid esinemised viies spordihallis ja vabaõhustaadionil. Iga riik sai kaks pooletunnist esinemist. Meid oli kaheksa, neist kolm eestlast. Oli väga pingutav, kiire kombineerimine kostüümide vahetamisega, kuid äpardusi ei olnud. Esinesime pallide, nööride ja lintidega ning demonstreerisime veidi ka jooksukooli. Vastuvõtt oli vaatajate poolt suurepärane, nagu võib ütelda kogu Shveitsis veedetud aja kohta. Meid kutsuti perekondadesse ja korraldati koosviibimisi kohaliku spordiühingu poolt. Ka filmiti meid TV-saate jaoks.

Oleme uhked, et Kalev-Estienne esindas Maailma Gymnastradal Kanadat, ütles Heli Oder.

LECH WALESAT EI VABASTATA

Poola „Solidaarlaste" liidu juht Lech Walesa ei ole nende juhtide seas, keda Poola valitsus on otsustanud vabastada. Teda peetakse kinni ühes kagupoolses Poola linnas, kaunis lähedal N. Liidu piirile. Nähtavasti selleks, et N. Liidul oleks võimalik teda oma hoole alla võtta, kui Poolas olukord järsku peaks muutuma. Abikaasal oli võimalus viibida oma mehe juures 5 nädalat ja tagasi tulles Gdanskisse ta on seletanud ajakirjanikele, et Lech Walesa on hea tervise juures ja jälgib olukorra arengut Poolas. Praegune Poola valitsus teda tõenäoselt ei vabasta, niikaua kui Walesa oma käitumist ei muuda valitsuse suhtes.

Ida-Euroopas mõrvatud 12 800 pastorit

Mitte-kedagi kartev pastor R. Wurmbrandi ajakiri „The Voice of the Martyrs" (juuli, 1982) teatab, et 40 aasta jooksul on Ida-Euroopa kommunistlikes maades tapetud 12 800 pastorit ja imestab, et sellest hoolimata läänemaailma kirikute delegatsioonid käivad ikkagi Moskvas külas. Järgnevalt on ajakirjas märgitud, et kardinal Mindszenty't, kui ta oli kommunistide käes vangis, piinati 39 päeva jooksul nii julmalt, et ta muudeti marionetiks, intellektuaalselt hävitatuks, oma valmujõu ning otsustamisvõime kaotanuks.

Seitse Kunsti
Eesti kunstinädal Seedriorul kutsub kõiki
Neljap., 19. augusti õhtul: NOORTE NOUPÄEV
Reedel, 20. augustil kl. 2—5 p.l.: EESTI RAHVUSKULTUURI NOUPÄEV
Laup., 21. augustil: KÜLALISPÄEV 10.30 e.l. — 4 p.l.

V PÕHJA-AMEERIKA EESTI SÕJAMEESTE SUVEPÄEVAD
28.—29. AUGUSTIL 1982 SEEDRIORUL
KOGUNEMINE (laupäeval kell 10.00) — LASKEVÕISTLUSED PARAAD ja AKTUS (kell 16.00), PALVUS — õp. T. NÕMMIK, KÕNE — R. PIIRVEE. ÕHTUNE KAVA (alates kell 20.00) — kaastegevad: Buffalo rahvatantsutrupp VIKERLASED, tenor IGOR LUPKIN, bass-bariton R. TRALLA j.t. Tantsuks mängib G. ILTALI orkester. EINELAUD. ÖÖBIMISE VÕIMALUSED.
Osavõtumaks $6.00 — Kõik teretulnud!

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly.
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 — Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773.

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut. A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951.

Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h. -5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ.
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $34.00, 6 k. $18.00, 3 k. $13.00; USA-sse — 1 a. $37.00, 6 k. $20.00, 3 k. $14.00; Ülemeremaadesse: 1 a. $42.00, 6 k. $21.00, 3 k. $14.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $23.40, 6 k. $11.70. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. $13.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $48.30, 6 k. $24.15.
Üksiknumber —.65¢.
Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $5.00, tekstis $4.50, kuulutuste küljel $4.25.

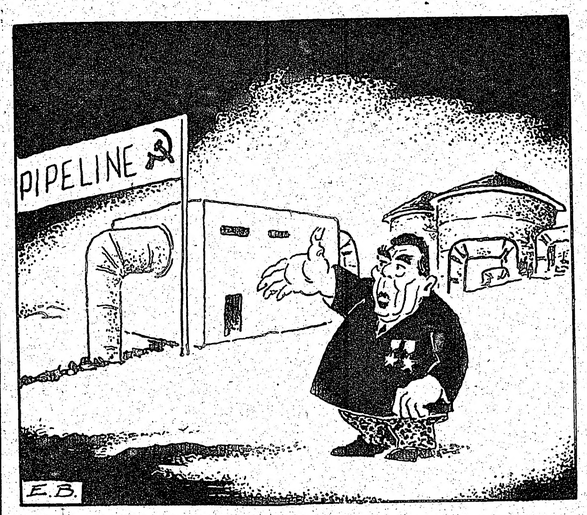

„Ja seal asub kõige tähtsam osa — gaasi kinnikeeramise kraan . . ."

GAASITORUSTIK POOMISNÖÖRINA

Lenini päevadest peale ei ole Nõukogude Liit veel suuremat poomisnööri välja mõelnud, kui on seda Siberi gaasitorustik Lääne-Euroopasse. Lenini sõnad on siiski selles mõttes õiged, et see suurim poomisnöör ostetakse läänekapitalismi krediitidega. Sellele liimile on läinud Euroopa Ühisturu maad, viimased neist Prantsusmaa ja Itaalia.

Erandiks on USA valitsus eesotsas president Reaganiga, kes on keelustanud USA tehnoloogia müümise ka USA kompaniidele väljaspool USA-d ja nõudis keelustamist ka Lääne-Euroopa maadelt. Viimased on aga majanduslikus kriisis koos suurte hulkade töötutega. Nii näevad Lääne-Euroopa maad suuri võimalusi oma produtseeritud torustiku ning masinate müümiseks selleks, et aidata Nõukogude Liidul tuua oma 3000 miili pikkune torustik Siberist Lääne-Euroopasse.

Kõikide väliste tunnuste järgi on gaasitorustik kõikidele osalistele majanduslik ettevõte, ka Nõukogude Liidule. Kuid iga majanduslik ekspansioon omab ka politilised, sotsiaalsed ja strateegilise tähtsuse, viimase eriti Nõukogude Liidule. Ja seda pikemas perspektiivis. Kui torustik ehitatakse lääne krediitidega, siis torustiku valmides maksavad läänemaad gaasi eest tugevas valuutas, millest Nõukogude Liidul on pidev puudus.

Gaasitorustiku näol saab Nõukogude Liit omale suure varanduse ja sissetuleku allika ilma erilise investeeringuteta, kui viimaseks mitte arvata orjatöölaagrite masslivseid panuseid inimjõu näol, mis on juba rakendust leidnud. Samal ajal saab Nõukogude Liit oma kapitale rakendada oma relvajõu pidevaks suurendamiseks, mida ta kogu aeg on teinud. See ongi läänemaailma dilemma, sest Nõukogude Liidu relvajõud on sihitud läänemaade vastu. Oma relvastuse ülesehitamises iseendast on Nõukogude Liit agressiivne juba enne otsest kallaletungi. Kuid nõukogude relvad ei ole sihitud üksi Ida—lääne frondil, vaid levivad üle kogu maailma, kus iganes Moskva suudab äratada oma käsilasi.

Kuid otse strateegiliselt tuleb gaasitorustik mängu siis, kui Nõukogude Liit asub rakendama oma relvajõudu Lääne-Euroopa vastu, milleks on tõsised kartused alati olemas. Mis on lihtsam Nõukogude Liidul, kui oma gaasitorustik Euroopasse kinni keerata, et peatada Euroopa maade tööstuslik produktsioon või kas osaliselt või esitada oma ultimatiivsed nõudmised. Hitleri omaaegne sõjamasin (lennukid, soomusväed) jäid seisma just õlipuudusel ja mitte teistel põhjustel. See võib korduda tulevikus vene gaasi abil.

Võib arvata, et läänemaade tööstus ei raja oma tulevikku ainult nõukogude gaasile, ometi võib igasuguse tõrge varustuses osutuda saatuslikuks. Kahtlemata mõlstavad Lääne-Euroopa poliitikud ka ise seda olukorda. Kuid ometi isiklikpoliitilistel põhjustel, et rahuldada valijaid masse nüüd, tulgu pärast neid või kas veeuputus. Vast ei tule siiski veeuputus, kuid võib olla tuleb Moskva tahtel gaasipuudus Euroopale siis, kui gaasi sõjatööstuseks kõige enam vajatakse.

Seda näebki president Reagan Washingtonis ette ja on keelu peale pannud igasuguse tehnilise varustuse väljaveoks Nõukogude Liitu kõnealoleva gaasitorustiku tarvis. Reagan näeb tõlesti õieti ette, mehed Moskvas ei ole sarnast toetust läänest ära teeninud ja see toetus tuleb neile keelustada. Euroopa poliitikud on selles teadlikud, kuid kaugema tuleviku suhtes hoolimatumad.

Kuid üks on selge, et mida tugevam on Nõukogude Liit ja mida võimelisem lääne kaltsemasinat tulevikus saboteerima, seda kiiremini saavutab ta järgmise sammu maailma domineerimiseks ja seda suurema hinna maksavad Euroopa maad omaltpoolt selleks kaasaaltamisel.

V.

„Orjaaja" hülgamine ärritab venelasi

„Kodumaas" (nr. 28/82) kompartei liige H. Allik on asunud ründama E. Vabariigi juhtivaid mehi, eesotsas kindral Laidoneriga, kes seletanud, et „jutt eestlaste 700-aastasest orjapõlvest on müüt". Tallinnas ilmunud teoses Fr. R. Kreutzwaldist, keda kommunistid tembeldavad „pärisorja" järeltulijaks, on koguni esitatud üksikuid kuulutusi, mis ilmunud a. 1800 Tallinna nädalalehes „Revalsche Wöchenliche Nachrichten", kus Ludwig v. Klugen, Paldiskist, Jürgens & Companie kontor Tallinnast, Nic. H. Koch ja rittmeister v. Modrach avaldanud kuulutusi, et on ära anda, resp. müüa eesti ja vene keelt oskav perekond, kelle naine on juukselõikaja, kokk ja mees kutsar, ódasi — kokk, kes sobiv toapoisiks ja räägib vene, saksa, eesti, läti keelt jne. Nood „Erbkerl'id" olid müüa.

Samalaadseid kuulutusi ilmus ka Riia saksakeelses ajalehes lätlaste osas. Siin oli vaidlematult tegemist inetu suhtumisega nonde sakslaste teenistuses seisvate isikute suhtes. Sisuliselt nood kuulutused olid töötõudude pakkumise ja otsimise kuulutused tolleaegsel ülbel viisil, ja ühtlasi ka raha tegemine. Et sellistele solvavatele kuulutustele ei tulnud teravat vastureaktsiooni ega järgnenud kohtuprotsesse, selle pärispõhjus seisis vaid selles, et tollal teadlik eestimeelne haritud kiht oli üsna hõre.

Eesti minek Venemaa alla toimus ju Uusikaupunki rahulepinguga 1721 ja selle kohaselt nii aadlile, linnakodanikele, talunikele, isegi sulastele olid kindlustatud kõik kodanike õigused, mis neil olid Rootsi ajal. Eestis polnud tollal mingit muud maksvat seadust. Eestlaste õiguste ja renomee kaitseks oli tollal aga ka väljaastumisi. Näit. dr. H. Weiss omas kõnes Balti ajaloolaste kongressil 1966 kirjeldas dokumenteeritud juhtu a. 1755, mil üks vene rügement marssis Tallinna läbi Virumaa. Üks selle ohvitseridest oli ostnud varastatud hobuse. Kahju-kannatanud talunikud aga ilmusid Tallinna kindrali ette ja nõudsid hobust tagasi. Kuna ohvitserid andsid põiklevaid seletusi, siis toda rügementi komandeeriv kindral-ltn. M. E. v. Lieven käratas neile peale sõnadega: „Usun ühte eesti talunikku enam, kui kogu oma rügemendi ohvitserkonda!"

S.

Esto Mutual Fund Ltd.
4. augustil aktsia hind $10.16
109 King Street West, Suite 1909, Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131
Ohtul tel. 925-6812

USA-st
REAGANIT HÄIRIVAD UFO-D

Võitlus rahvaste vabaduse eest praeguses situatsioonis, kus selle vabaduse kohal pidevalt ripub idast lähenev must pilv, võtab ikka laiemad, või täpsemalt öeldes, kõrgemad mõõtmed. Kui eriti viimase maailmasõja järele tähtsuse omandanud õhujõud tõrjutakse tahaplaanile iselendavate projektiilide poolt tänapäeval, siis homne võitlus ähvardab tõusta ülesse väljaspoole maakera õhuruumi. Maailmaruumis liikuvad masinad on juba tõsiasjad ja järgmine samm on nende muutmine hävitavaiks relvadeks.

Juba paaril aastakümnel on inimeste fantaasiat ergutanud ja närve kõditanud teated ja kirjeldused siin ja seal nähtud lendavaist ja nagu väljastpoolt teistelt planeetidelt tulnud identifitseerimata objektidest, nn. UFO-dest, nende maandumistest, neist väljunud väikestest rohelistest ja pikkade kõrvadega olevustest jne. Mõned isikud kinnitavad isegi, et nad viibinud selliste masinate pardal. Isegi TV kaameramehed läksid mõni aasta tagasi ühte New Jerseys näidatud UFO maandumiskohta, kus maapinnal tõepoolest olid näha kolme ratta või toe ja nagu mingi suure ümariku keha poolt maapinnasele tekitatud jäljendid.

Nii mõnigi on kahtlemata spekuleerinud sellega, et on tegemist tõeliste kehadega, mis võiksid olla mõne riigi spiooni- või katselennud. Kui nende riikide osas kõige võimalikum on mõelda Nõukogude Liitu või Ameerika Ühendriike, siis see siiski ei saa olla loogiline. Kui venelastel oleks juba seesugune maandumisvõimeline masin (ja nad oleksid muutunud roheliseks!), siis poleks neil vaja praegu vaeva näha, kuidas oma ruumisõidukeid langevarjurite abil kuhugi ookeani maha tuua. Samuti kehtiks see ka ameeriklaste kohta, kes alles töötavad oma tagasi pöördumisvõimelise maailmaruumi masina viimistlemisel.

VENELASTE KATSELENNUKID?

Siiski on Ameerika president häiritud Ameerika luureasutuste teadetest, mis käsitavad erilisi, viimasel kahel aastal ilmsiks tulnud „UFO"-sid. Nimelt arvatakse need tõepoolest olevat venelaste katselennukid õhutagusest ruumist. Ühe NASA juures töötava eriasjatundja arvates tõusevad need eriti salajasest venelaste vastavast baasist umbest 200 km lõunapool Arhangelskit. NASA ja Pentagoni juures füüsikateaduse nõuandjana töötav teadlane arvab, et sovetid on ülesse viinud vähemalt ühe katsemasina üsna hiljuti.

Paistab, et see on täitnud oma ülesande ja grupp nõukogude laevu õngitsesid selle välja kustki ookeanist, kuhu see maandus langevarjude abil.

Igatahes on venelased näidanud oma võimet, pidada taevaruumis üht tiirlevat lennujaama, millest võib areneda „sadam" ruumilaevade parandusteks ja kütteõli võtmiseks nende suuna reguleerimiseks olevate rakettide tankidesse. Neid ruumilaevu võidakse varustada otseselt juhitavates ülienergiakoondatud valguse (Lazer) või partiklite kiirtega nii satelliitide hävitamiseks maailmaruumis, kui ka linnade hävitamiseks maakeral.

CIA allikaist (nagu kirjutab nädalaleht „Star") kuuldub, et president Reagan on täiesti informeeritud venelaste plaanidest, saata orbiiti sõjamasinaid.

USA EES

President Reagan on andnud korralduse, välja arendada mehitatud maailmaruumi jaam ja maailmaruumi „laevastik", mida see teenindaks. Tulevases sõjas satelliidid on maapealse armee silmad ja kõrvad ja pole liialdus öelda, et see, kes kontrollib satelliite, juhib ka võitluses. Ja kel on head võitlusvõimsad ruumilaevad, võidab ka sõja.

Eespool mainitud füüsik, dr. Harold Reiner aga arvab, et seni on Ameerika oma isemaandumise võimega ruumilennukiga venelastest ees. See võime, ise tervelt maanduda, puudub seni Vene vastavatel aparaatidel.

Kuna võitlused maailmaruumis võivad puudutada ning kahjustada igaüht, on nõutud rahvusvahelise lepingu sõlmimist, sõjategevuse viimise takistamiseks maailmaruumi ja uute vastavate relvade arendamise keelamist.

E.N.

Balti riikide esindajad USA välisministeeriumis

Seoses Eesti, Läti ja Leedu vabariikide tunnustamisega Ühendriikide valitsuse poolt 60 aastat tagasi, 28. juulil 1922, tegid Eesti peakonsul saadiku ülesannetes E. Jaakson, Läti Chargés d'Affaires A. Dinbergs ja Leedu Charges d'Affaires S. Backis ametliku visiidi Ühendriikide välisministeeriumi Washingtonis, kus neid võttis vastu välisministri asetäitja W. Stoessel. Seejuures avaldas Välisministeerium ajakirjandusele järgmise teadaande:

„Täna möödub 60 aastat sellest, kui Ameerika Ühendriigid tunnustasid iseseisvaid Eesti, Läti ja Leedu riike. Need kolm vabariiki okupeeriti ja annekteeriti seadusevastaselt N. Liidu poolt a. 1940. Ühendriigid ei ole kunagi tunnustanud Balti riikide vägivaldset ning ebaseaduslikku inkorporeerimist N. Liitu. Oma pideva tunnustamise kuuekümnenda aastapäeva tähistamiseks võtsid täna hommikul välisministri asetäitja Walter J. Stoessel, Jr. ja inimõiguste ning humanitaarasjade ministri asetäitja Melvyn Levitsky vastu Eesti, Läti ja Leedu Charges d'Affaires'id. Ühendriikide valitsus tahab juhtida tähelepanu Balti vabariikide kodanike inimõiguste jätkuvale rikkumisele Nõukogude Liidu poolt. Nõukogude kontroll Läti, Leedu ja Eesti poliitika, kiriku ja kultuuri üle kujutab endast karmi mahasurumist."

„MEIE ELU" asutas Eesti Ühiskond ja selsab eesti ühiskonna teenistuses.

Soomlastest vendade edukas ettevõte
Kui vajate maja välisvoodrit, räästa alust, aknaid, uksi või jätkudeta vihmavee renne, siis pöörduge hinna saamiseks
ALUMINIUM SIDING DESIGN
TEL. 416/755-0694
Kõrge kvaliteediga tööd ☆ Tagasiholdlikud hinnad
Lic. B1767 Member B.B.B.

Ontario seadused:
VÄIKESTE HAGIDE KOHUS

JOHN ATKINSON

Canadian Scene usub, kuid ei garanteeri, et alljärgnevad nõuanded on seadusepärased faktid. Need isikud, kes nende nõuannete järele soovivad käia, peaksid enne advokaadiga nõu pidama.

Mis on väikeste hagide kohus? (Small claims court) — Väikeste hagide kohus on kohtusüsteem, mis tegeleb suhteliselt väikeste tsiviilhagidega. Peagu kõikjal Ontarios on sellel kohtul võim otsustada nõuete üle, mis ei ületa tuhandet dollarit. Metropolitan Torontos aga tohib see kohus otsustada hagide üle kuni 3,000 dollarit. Selle süsteemi mõte on nõudeasjade otsustamine kiiresti ja nii informaalselt kui vähegi või, malik, samuti pole nende nõuete esitamisel vaja võtta advokaati. Väikeste hagide kohus saab otsustada suuremas osas tsiviilhagide üle. Kuid ta ei saa näiteks otsustada maatülide üle, testamenditülide või aluseta laimu asjades.

Kuidas ma sattun Väikeste hagide kohtu alla?

Peamiselt kahel teel. 1) Te olete otsustanud mõnda isikut, kompaniid või äri kohtusse kaevata. 2) Keegi teine on otsustanud teid kohtusse kaevata.

Väikeste hagide kohut kasutatakse tihti siis, kui katsed vastaspoolega kokkuleppe saavutamiseks on luhtunud. Kui aga asi antakse sisse Väikeste Hagide Kohtusse, siis mõjub see tihti nii, et süüdistatav maksab nõude välja või vähemalt alustab osamaksude tegemist.

Kaebuse esitamine Väikeste Hagide Kohtus. — Põhjusi võib mitmeid olla, et kaebust esitada Väikeste Hagide Kohtule. Näiteks te olete midagi ostnud, müüja on teie tsheki sissekasseerinud kuid ei saada teile soovitud kaupa ega anna ka raha tagasi. Või keegi on autoõnnetusel teie autot kahjustanud, kuid keeldub tehtud kahju eest maksmast — te võite ta kohtusse kaevata sel alusel, et õnnetus oli tema poolt põhjustatud.

Kuid te ei või minna ükskõik missugusesse Väikeste Hagide Kohtusse. Te peate minema sinna kohtusse, mis asub ümbruskonnas, kus „kohtuasja põhjustaja toimus" või siis jälle kohtusse, mis asub seal distriktis, kus kaebealune elab või kui seal kohust ei ole, siis lähimas kohas kus kohus asub tema elukohast. See, kes kohtusse kaebab on inglise keeles kutsutud „plaintiff" ning isik keda kohtusse kaevatakse on inglise keeles kutsutud „defendant".

Väikeste Hagide Kohus on informaalne, kuid et seal kaebeasja alustada, tuleb esitada Nõue Hagiks (Statement of Claim). Seal peab seisma järgmine informatsioon: 1) Nii kaebaja (kaebajate) nimed ja aadressid kui ka süüaluse (süüaluste) nimed ja aadressid. 2) Olulised faktid — mis juhtus ja mis annab teile aluse kaebuse esitamiseks. 3) Mida taotlete s.t. kui palju raha teile võlgnetakse ja kes on selle maksmise eest vastutav ning mispärast teie arvates see raha teile tuleb välja maksta.

Metropolitan Torontos tuleb Haginõue esitada teatud formularil, mida saab kohtust. Neid formulare on kaks: üks hagide jaoks, mis on alla tuhandet dollarit ja teine hagide jaoks, mis selle summa ületavad. Kohtutes, mis asuvad väljaspool Metropolitan Torontot, peate te andma kohtule ühe ärakirja Haginõudest ning ühe ärakirja igale kaebealusele. Oma nõude kohtusse esitamise eest tuleb teil maksta tasu (kui te võidate, siis liidetakse see ja muud kohtukulud summale, mis kaotaja poolt teile peab välja maksma). Kaebealune peab saama ühe koopia teie haginõudest. Seda nõuab seadus. Et see nõue täidetud saaks, on kõige kindlam kui te annate selle ülesande kohtuametnikule (bailiff) tasu eest täita.

Kaebealusel on kümme päeva teie haginõude kättesaamisest aega vastulause esitamiseks. Kui ta seda ei tee, siis võite nõuda, et kohus teeks otsuse, et ta teile nõuetava rahasumma võlgu on. Kui on aga tegu kahjutasuga, siis tuleb teil kohtule esitada tõendid, et teie poolt nõutud kahjusumma on tegeliku kahju ulatus.

Järgmine mure kui kohtuotsus on tehtud vastukaebuse mitte-esitamise põhjal või te olete kohtus võitnud, on raha kättesaamine. Teil ei ole tegelikult midagi muud, kui kohtuotsus, et teile ollakse teatud summa võlgu.

Kui teie olete kaebealune. — Kui keegi kaebab teid kohtusse, siis saate te kohtukutse koos haginõudega. Kui te soovite vastulauset esitada, siis on teil selleks kümme päeva aega. Kohtute, kus haginõue on kuni 3,000 dollarit, peate te kohtust välja võtma vastulause ametliku formulari. Vastulause esitamise eest ei tule teil midagi maksta. Kohtutes, kus haginõue ülemmäär on tuhat dollarit, ei ole ametlikke vastulause formulare. See tuleb teil ise teha.

Oma vastulauses peate selgesti välja tooma miks kaebaja ei ole õigustatud saama nõuetavat summat. Kui te näiteks leiate, et kaebaja on teile midagi võlgu samas asjas, siis selgitage. Tehke selgeks, mida teie tahate ja mispärast.

Kui juhtub, et te esimest korda saate teada, et keegi on teid kohtusse kaevanud teile saadetud kohtuotsuse kaudu (s.t. saate kohtuotsuse ärakirja, kus üteldakse, et te võlgnete sellele-ja-sellele nii-ja-nii palju raha), peate te väga kiiresti tegutsema, et seda kohtuotsust ümber lükata. Sel juhul peaksite pöörduma kellegi poole, kes on tuttav juriidilise asjaajamisega.

Kohtus — Väikehagide kohus on võrdlemisi ebaformaalne. Presideeriv kohtunik teeb otsuse, kes on võitja ja kes on kaotaja. Tema näeb kohe, et teie ei ole advokaat ja on tavaliselt valmis teid aitama haginõude esitamisel (s.t. kui see küllalt selgesti pole esitatud). Teie omalt poolt peate aga kohtunikku aitama ja tema tööd kergendama, kõik teie nõude juurde kuuluvad dokumendid peavad teil käepärast olema (pangatshekid, millega olete raha maksnud jne.) ja õigesse järjekorda pandud. Te peate oma loo lühidalt ja arusaadavalt esitama ja seletama, mispärast teie arvates kaebealune teile võlgu on ja mispärast teie arvates teie talle midagi ei võlgne. Oma jutu kinnituseks tooge välja tunnistajad, kui teil neid on. Kui teie inglise keel ei ole piisav, siis võtke kaasa sõber, kes teid aitab või tõlgina esineb. Kohus omalt poolt ei muretse teile tõlki ning kui kohtunik teie jutust aru ei saa, on tal võimatu oma otsust langetada.

Olge valmistatud selleks, et peate küsitlema vastaspoolt. Kohtunik võib seda teilt nõuda.

Pärast kohust — Kes kohtus võidab, soovib muidugi nii kiiresti kui võimalik oma raha kätte saada. Kui maksu osas ei suudeta kokkuleppele jõuda, võib võitja kaotaja mõnel teisel päeval uuesti kohtusse tuua et saada kätte „judgment summons'i". Sel puhul küsitleb kohtunik kaotajat ja määrab kindlaks tema majandusliku olukorra ning vastavalt sellele tagasimaksu võitjale. Kohtunik võib nõuda kogu summa kohest tasumist või summa tasumist kuumaksude kaudu. Kuid seal on veel teisi võimalusi raha kätte saamiseks. Näiteks te võite bailiffi instrueerida kaotaja vara rekvireerida, see siis maha müüa ja sellest raha teile väljamaks teostada. Samuti võite ta palga töökohal teatud ulatuses kinni panna (garnishee the wages).

Abi — Kohtuametnikud on tihti väga abivalmis. Kohtunik on tavaliselt väga arusaav, kuna ta teab, et teie ei ole advokaat või mingi juriidiline ekspert. Kuid tavaliselt on nii kohtunik kui kohtukirjutajad kohtuasjadega väga ülekoormatud.

Seepärast on soovitav kui te ise tahate kedagi kohtusse kaevata või kui teid on kohtusse kaevatud, pöörduda juriidilise abi poole. Kui nõudesumma ei ole kuigi suur, siis pole mõtet raha raisata advokaadi peale. Siin mõned näpunäited prii abi saamiseks:

1. Teie ümbruskonnas võib leiduda juriidiline kliinik (legal clinic). Või kui mitte, siis saate lähima kohta andmeid oma Community Centre'ist.

2. Torontos, Ottawas, Kingstonis, Windsoris ja Londonis on ülikoolide juures juura teaduskondadel juriidilised kliinikud, kust te võite saada nõu ning vajaduse korral esindab teid keegi kohtus.

3. Law Society of Upper Canadal on advokaatide soovituskeskus (lawyer referral). Võite helistada tasuta järgmistel numbritel: 1-800-268-8326 või kui te elate Torontos, siis on tel. number 362-5811. Sealt soovitatakse teile advokaat, kes esimese poole tunni konsultatsiooni eest võtab ainult kümme dollarit.

Üldistus — Eelolev on ainult üldine nõuanne. Kui suurem summa raha on mängus, s.t. ligilähedalt 3,000 dollarit, siis on targem pöörduda advokaadi juurde.

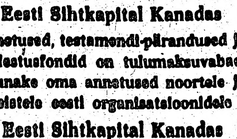

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused, testamendi-pärandused ja sihtasutusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele
Eesti Sihtkapital Kanadas
kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

AGIDE KOHUS

Oma vastulauses peate selgesti välja tooma miks kaebaja ei ole õigustatud saama nõuetavat summat. Kui te näiteks leiate, et kaebaja on teile midagi võlgu samas asjas, siis selgitage. Tehke selgeks, mida teie tahate ja mispärast.

Kui juhtub, et te esimest korda saate teada, et keegi on teid kohtusse kaevanud teile saadetud kohtuotsuse kaudu (s.t. saate kohtuotsuse ärakirja, kus üteldakse, et te võlgnete sellele-ja-sellele nii-ja-nii palju raha), peate te väga kiiresti tegutsema, et seda kohtuotsust ümber lükata. Sel juhul peaksite pöörduma kellegi poole, kes on tuttav juriidilise asjaajamisega.

Kohtus — Väikehagide kohus on võrdlemisi ebaformaalne. Presideeriv kohtunik teeb otsuse, kes on võitja ja kes on kaotaja. Tema näeb kohe, et teie ei ole advokaat ja on tavaliselt valmis teid aitama haginõude esitamisel (s.t. kui see küllalt selgesti pole esitatud). Teie omalt poolt peate aga kohtunikku aitama ja tema tööd kergendama, kõik teie nõude juurde kuuluvad dokumendid peavad teil käepärast olema (pangatshekid, millega olete raha maksnud jne.) ja õigesse järjekorda pandud. Te peate oma loo lühidalt ja arusaadavalt esitama ja seletama, mispärast teie arvates kaebealune teile võlgu on ja mispärast teie arvates teie talle midagi ei võlgne. Oma jutu kinnituseks tooge välja tunnistajad, kui teil neid on. Kui teie inglise keel ei ole piisav, siis võtke kaasa sõber, kes teid aitab või tõlgina esineb. Kohus omalt poolt ei muretse teile tõlki ning kui kohtunik teie jutust aru ei saa, on tal võimatu oma otsust langetada.

Olge valmistatud selleks, et peate küsitlema vastaspoolt. Kohtunik võib seda teilt nõuda.

Pärast kohust — Kes kohtus võidab, soovib muidugi nii kiiresti kui võimalik oma raha kätte saada. Kui maksu osas ei suudeta kokkuleppele jõuda, võib võitja kaotaja mõnel teisel päeval uuesti kohtusse tuua et saada kätte „judgment summons'i". Sel puhul küsitleb kohtunik kaotajat ja määrab kindlaks tema majanduslik olukorra ning vastavalt sellele tagasimaksu võitjale. Kohtunik võib nõuda kogu summa kohest tasumist või summa tasumist kuumaksude kaudu. Kuid seal on veel teisi võimalusi raha kätte saamiseks. Näiteks te võite bailiffi instrueerida kaotaja vara rekvireerida, see siis maha müüa ja sellest raha teile väljamaks teostada. Samuti võite ta palga töökohal teatud ulatuses kinni panna (garnishee the wages).

Abi — Kohtuametnikud on tihti väga abivalmis. Kohtunik on tavaliselt väga arusaav, kuna ta teab, et teie ei ole advokaat või mingi juriidiline ekspert. Kuid tavaliselt on nii kohtunik kui kohtukirjutajad kohtuasjadega väga ülekoormatud.

Seepärast on soovitav kui te ise tahate kedagi kohtusse kaevata või kui teid on kohtusse kaevatud, pöörduda juriidilise abi poole. Kui nõudesumma ei ole kuigi suur, siis pole mõtet raha raisata advokaadi peale. Siin mõned näpunäited prii abi saamiseks:

1. Teie ümbruskonnas võib leiduda juriidiline kliinik (legal clinic). Või kui mitte, siis saate lähima kohta andmeid oma Community Centre'ist.

2. Torontos, Ottawas, Kingstonis, Windsoris ja Londonis on ülikoolide juures juura teaduskondadel juriidilised kliinikud, kust te võite saada nõu ning vajaduse korral esindab teid keegi kohtus.

3. Law Society of Upper Canadal on advokaatide soovituskeskus (lawyer referral). Võite helistada tasuta järgmistel numbritel: 1-800-268-8326 või kui te elate Torontos, siis on tel. number 362-5811. Sealt soovitatakse teile advokaat, kes esimese poole tunni konsultatsiooni eest võtab ainult kümme dollarit.

Üldistus — Eelolev on ainult üldine nõuanne. Kui suurem summa raha on mängus, s.t. ligilähedalt 3,000 dollarit, siis on targem pöörduda advokaadi juurde.

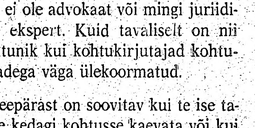

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-päranduse ja miilestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Moskva orjaäri

100.000 VANGI EHITAB SIBERI GAASIJUHET

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Üks sõnum vapustab läänemaailma: maagaasi juhtmestik Siberist Euroopasse ehitatakse nõukogude sunnitööliste poolt.

Sahharovi komitee Kopenhaagenis, Rahvusvaheline Inimõiguste Selts Frankfurdis ja N. Liidust väljapääsenud endised vangid võivad tõendada, et kavatsetud juhtmestiku äärde on ehitatud barakid 100.000-ndele vangile, nende hulgas ka naistele ja lastele.

See heidab ebainimliku varju Bonni valitsuse poolt kaitstud projektile, mis mitte üksnes Saksamaale, vaid ka teistele riikidele, kes loodavad siberi maagaasi saada, nagu Prantsusmaa, Austria, Kreeka, Holland, Rootsi, Shveits ja Itaalia, maksab palju aastaid miljardeid.

Viimane poliitiline sõna selle eriti USA poolt kritiseeritud äri kohta ei tohiks olla öeldud, kui avalikkus nüüd kuuleb üksikasju selle gigantse orjaäri üle.

VANGID KAHEKSAST LAAGRIST

Ehitusele rakendatud naiste käed on verised, sest töökindaid saab ainult kaks korda aastas. Nad mähivad hiiglaslikke torusid asbesti ja klaasvilla. Paljud kannatavad nahahaiguste all, nende kopsud on haiged asbestitolmu tõttu. Vitamiinide puudumisel on neil hambad välja langenud.

Mida need naised ehitavad? Kes on need naised?

Nad ehitavad küsitavat maagaasi juhtmestikku Siberist Euroopasse. Nad on vangid kaheksast laagrist, mida sovetid rajanud piki juhtmestiku rada.

Ainult Saksa liiduvalitsus ei tea midagi sellest, et see juhtmestik ehitatakse naiste ja meeste poolt, kelle „kuriteoks" oli näiteks uskumine Jumalasse.

Kui CDU-liidupäevaliige Heinz F. Landré läinud nädalal juhtis liidupäeva tähelepanu sellele orjatööle, teatas riigiminister välisministeeriumis Hildegard Hamm-Brücher:

„Välisministeeriumil pole seni olnud võimalik kontrollida, kas ja missuguses ulatuses sellised teated tõele vastavad."

Aga lääne vastuluure teab seda ammugi ja paremini!

Vastavalt usutavale informatsioonile on sovetid ehitanud viimase kahe aasta jooksul laagrid Urengois, Surgutis, Ustj-Ishimis, Tjumenis, Tadvas, Irbitis, Lõsvas ja Kunguris, kust tuuakse vangid maagaasi juhtmestikku ehitama. Selle tegevuse mõte: Moskva ei maksa tasusid vangidele Siberis — küll aga läänerooplased, kes annavad selleks kuni neli miljardit marka ehitus-krediiti, mis läheb nõukogude relvastamiseks.

20 MILJARDIT

Selle gaasi eest maksavad lääne-eurooplased alates 1985. a. nõukogudele 20 miljardit marka aastas, millega aidatakse leevendada sovettide deviisidemuresid. Moskva peab maksma USA-le nisu eest valuutas. Ameeriklased ei anna oma nisu oraste peale.

Kas Bonni valitsus pole seda taibanud? Kui USA tänavu müüb N. Liidule 40 miljardi eest teravilja, siis on sellel mõte. Sellega pressivad ameeriklased deviisid välja, mis muidu läheks rakettide ehitamiseks.

Kui lääne-eurooplased aga Moskvale maksavad miljarde töökuludeks, mida pole vangide tõttu tegelikult olemas, siis torpedeerivad nad ameeriklaste mõjuvat desarmeerimispoliitikat. Kui Kreml nisu ostmise eest peab deviise välja andma, siis ei tarvitse läänel relvastamisega nii rutata.

Meid, eurooplasi, manitseb Rahvusvahelise Inimõiguste Seltsi esimees dr. Reinhard Gnauck: „Kui kütame oma kortereid siberi maagaasiga, siis peame teadma ja sellele mõtlema, et selleks on töötanud, nälginud ja külmetanud nõukogude vangid."

Võibolla peaksime tulevikus rääkima nõukogude maagaasi asemel „orjadegaas".

-kk

TIINA LILLAK SOOME PARIM

29. juulil 1982 sündis Helsingi olümpiastaadionil 44. kergejõustiku maailmarekord. Selle püstitajaks oli soome momendil parim naiskergejõustiklane, eesti päritoluga Tiina Lillak, nagu juba varem kirjutasime. Võistlused ise olid talle aga vägagi närvesöövad: esimesel katsel lendas oda üle 68 meetri, kuid napp ületamine röövis talt tulemuse.

Sellele lisandusid veel kaks ebaõnnestunud rebimist ning kui sel õhtul pleks naisodaviskajaid olnud võistlemas üle kaheksa, ei oleks Tiina lihtsalt pääsenud võistlust jätkama ... Õnneks oli aga võistlejaid vähem ja nii pääses temagi (tulemuseta) lõppvõistlusele. Ning neljandas heitevoorus see sündis: selgesti ülerebitud oda sai võimsa lennu ja planeerimisvõime ning hakkas, nagu sel puhul tavaline, sektorist välja tüürima. Kõik hindasid hinge kinni pidades viske saatust ja kergemalt hingata saadi alles siis, kui odaots maad oli puudutanud. Täielikult lennuvõime ammendanud (lõpuni planeerinud) oda langes õieti tudisematagi otsaga murukamarasse 30 cm (!) sektori piirist sissepoole. Kogu mõõtmise vältel seisis vähemalt veerand staadioni püsti ning lõpuks süttis resultaaditahvlil tulemus: uus maailmarekord 72.40!

ODA RASKEM

Tiina Lillak on sündinud 5. aprillil 1961 ja tema areng on olnud järgmine: 15-aastaselt 44.94, 16 — 47.92, 17 — 51.60, 18 — 56.62, 19 — 61.02, 20 — 66.34 ja 21-aastasena senini 72.40. Ja kommentaar: mida aasta edasi, seda pikemad sammud. Uskumatu!

Muuseas, tema „Apollo"-tüüpi võistlusoda kaalus kontrollmõõtmisel 7 grammi ettenähtust enam — samuti harvaesinev nähtus!

Viimasel kolmel aastal treenib Tiinat Kalevi Härkönen ning pärast rekordheidet lennutati mõlemad asjaosalised staadioni basseini. Sealt välja tulles ja läbimärjana saavutas Tiina viiendal katsel veel maailmaklassilise 66.14.

PARITOLU

Tiina Lillaku isapoolsed vanavanemad rändasid Eestist välja 1930-ndate aastate lõpus. Nii vanaema kui vanaisa olid tunnustatud sportlased, neist esimene oli kaheksa aastat Eesti meister ujumises, teine aga kolmekordne Eesti Vabariigi meister mootorspordis.

Tiina isa, kes esmakordselt Soome pinnale astudes oli 3-aastane, on elukutselt majandusteadlane ning suur spordisõber. Kui lisada, et tema soomlannast ema Sirkka on alati põdenud spordivaimustust, ei ole maailmarekordiomaniku arenemine sellisest keskkonnast mingi ime.

Võimalikud õnnitlused ja tulevikuergutused võib saata aadressil: Tiina Lillak, Espoo, Finland. Kätte lähevad kindlasti!

EPL/MRS

Norra leht:

EESTI KULTUUR ON PÜHADUS

STOKHOLM — Eesti kultuuri hoitakse alal nagu pühadust, kirjutavad norra ajakirjanikud muljetest Tallinnas, mille nägu on pööratud Läände vaatamata sellele, et pooled elanikest on venelased.

Kirjutis ilmus Norra lehe „Aftenposten" lisas „A-Magasinet".

Poliitilist propagandat leiavad reporterid Tallinnast vähe. Selle asemel äratavad nende tähelepanu lillemüüjad, kes peagu 24 tundi päevas istuvad oma kohtadel. Aga temalt ostetud ja hotelli vastuvõtudaamidele võetud lilled äratavad seal ainult pahameelt (nad oleksid pidanud lillede asemele kinkima vist sukki või vürtse ...).

Elustandard olevat ikka veel palju kõrgem kui N. Liidus, kauplustes olevat palju kaupa (nad ei vaadanud vist kuigi palju toiduainetepoode), eestlased võivad — ime küll! — omada isiklikke suvilaid sisemaa järvede ääres.

Kümned tuhanded pagulaseestlased hoiavad maailma mälu värske Baltikumi probleemi osas, esitades memorandumeid, korraldades festivale ja kongresse. Eestlased kodumaal pole unustanud, et Eestist viidi 140 000 inimest Stalini poolt Siberisse.

Kui ajakirjanikud küsitlevad oma giidi 40 kultuuritegelase memorandumi ja kooliõpilaste meeleavalduse kohta, siis tembeldab ta need „antisovjetlikuks propagandaks". „Kooliõpilased pildusid ainult tomateid."

Kui juhile meelde tuletada, et ka ajalehed on neist rahutustest kirjutanud, siis teeb Leonid teist juttu ja hakkab kiitma N. Liidu suuri saavutusi. Kõike muidugi ei jõutavat teha küllalt kiiresti, eriti kuna N. Liit peab abistama teisi rahvaid, kes võitlevad revolutsiooni ja vabaduse eest ...

Leonid elab Öismäel, mille arhitektooniline troostitus masendab reportereid. Vanalinn selle vastu sureb elanike osas välja, muutub muuseumiks.

Tallinnas on palju turiste ja rohkem loodetakse sinna saada. Muuseumid näitavad linna ja rahva ajalugu — ainult iseseisvuse aastad „hoitakse hoolega muuseumidest eemal", märkavad ajakirjanikud.

Öllerestoranis tuuakse tellimise peale igale kaks kannu õlut! Kuskil lauldakse „I remember Elvis Presley" öölokaalis. Aga hilisõhtul on Tallinn surnud linn.

Ühendused Soomega on avatud TV kaudu. Keel on säilunud. Eesti kultuuri hoitakse alal nagu pühadust. Aga sellele vastukaaluks kasvab venelaste arv Eestis. Tallinnas on eestlasi ainult veel pool elanikkonnast. Linna nägu on sellest hoolimata pööratud lääne. Tütarlapsed on läbinisti riietatud läneliselt.

Vaade Tallinna Mustamäele. Tagaplaanil vanalinn.

ÕNNESTUNUD SPORDIMÄNGUD LAKEWOODIS

30. ja 31. juuli nädalalõpul toimusid Lakewoodis, N.J. arvult 28-dad Eesti Mängud USA-s, mida võib hästi õnnestunuks pidada. Ka Torontost oli hulk võistlejaid, eriti võrkpallureid, ning mitmeid perekondi esmakordselt.

Mängud algasid reede õhtul korvpalli ja veeremängu võistlustega, mis jatkusid terve laupäeva kergejõustiku, võrkpalli, ujumise, lauatennise, tennise, laske, golfi-, male- ja bridzhivõistlustega.

Õhtul toimus Eesti Maja õuel oleval väljakul Valguspidu ja pühapäeval oli lisaks kavas veel eestlaste väljasõit Atlandi ookeani kaldale Beacon Beach'i, kus koos võis olla üle 400 eestlase, kes oma laulu ja eesti keelega vallutasid külg-külje kõrval täis oleva ranna.

VALGUSPIDU

Valguspeo kvaliteet oli tänavu parim, mida Lakewoodis senini korraldatud. Rahvatantsijaid ja võimlejaid kes mitmeist USA ida keskustest kohale oli tulnud, oli nauditav jälgida nende ühtluse ja hoogsuse tõttu. Long Islandi laste suvekodu imepisikesed võimlejad olid kannatlikult avapaaradis koos vanemate spordijuhtidega, kes ligi 28-a aasta jooksul seda tohutu suurt tööd oma õlgadel on kandnud nende mängude korraldamisel. Põimikus „Mu meelen kuldne kodukotus" aitasid kaasa Heinz Riivald, Viido ja Pia Polikarpus, rahvatantsurühmad New Yorgist, Baltimorest, Buffalost ja Lakewoodist.

Tervitusi ja kõnesid oli 8. Neist eriti meeldejääv oli Jacksoni linnapea eestikeelne kõne, mis korduvalt aplausi sai. Lõpeks tõlkis ta selle inglise keelde oma ameeriklastest sõpradele! Pärast avamist jagati kuldmärke ja tunnustust paljudele spordijuhtidele, kellede juhiks praegu on pr. Eda Treumuth, kes suurepäraselt seda sporditööd saab kõigi abilistega organiseerida.

TULEMUSI

Võrkpallis oli võistlemas 9 meeskonda ja 4 naiskonda. Võistlesid meestest: Toronto Kalev/Syracuse kombineeritud, Tor. Kalev II (juuniorid), Tor. Juvenile (pärisnoored), Lakewood I ja II, New York, Long Island, Buffalo, New Brunswick, N.J.

Väga tasavägises mängus võitis Syracuse meeskond Kalev Junior'e. I-ne geim noored võitsid 15:6, teine geim läks vanematele mängijaile 15:11 ja III-das pidid veelkord noored alla jääma üleajaga 16:14.

Toronto naiskond võitis finaalis Lakewoodi geimidega 2:0. Võistlesid veel New York'i ja Baltimore naiskonnad.

Korvpallis New Yorki meeskond võitis Lakewoodi. Kergejõustikus oli 69 võistlejat. Jagati hulk medaleid ja parima mees- ja naissportlase auhinnad. Viidi läbi ka masterite võistlused, kus vanimaks võistlejaks oli 73 a. hr. Tanimäe Seabrookist, N. Jersey. Oli ka mitmeid 50—60 aastaseid mehi jooksuradadel ja heidetes/tõugetes.

Ujumisvõistlustest võttis osa vaid 12 ujujat, kellest silmapaistvam oli 16 a. Tiina Madissoo Syracusest, saavutades häid aegu. Samuti olid ujumisvõistlustel Karl ja Monika Saimre'd Delaware'st, kuid endiste ujumisvõistluste taset ja hoogu polnud märgata. Tiina Madissoo võistleb augustis Empire State Games'i võistlustel Syracuses.

Kanada eesti sportlaste poolt tervitas Valguspeol võrkpallur Hillar Heine Torontost.

M.K.

Eesti arst valvekorras

14. ja 15. augustil
dr. R. Pahapill **921-7777**

21. ja 22. augustil
dr. T. Sauks **461-0913**

28. ja 29. augustil
dr. J. Marley **921-7777**

Külalised kunstinädalale teretulnud

„Seitsme Kunsti" huviringide tegevus Seedriorul kestab terve nädala, kuid on juhuslikel kuulajail võimalik ka ühel või mitmel päeval laagri tegevusest osa võtta. Üheks päevaks registreerijad saavad toidupiletid selleks päevaks ja võivad kõikidest tegevustest ja loengutest osa võtta. Laager algab laupäeval, 14. augustil ja lõppeb laupäeval, 21. augustil.

Laupäeval algab registreerimine kella 3-est. Laupäev, 21. august on ka külalispäev. Nädala tööst on nähtused ja väljapanekud ning ettekanded 10.30-st alates. Kell 1 on ühine lõuna kõikidele kohalolijatele. Kell 2 p.l. on paneelarutlus ingliskeeles „Media Relations and the Ethnic Communities". Kohal on CBC esindajad Sol Littman (Toronto Star'ist kõikidele tuttav), Ivan Fecan (CBLT Program Director), Mel Tsuji (CBLT Newshour), David Isaac (CBLT Newsfinal producer), Cindy Reyes ja Nancy Ing (reporterid) ning Andra Stevens Radio-Canada International'ist ja Hamlyn Grange Toronto Star'ist. Eestlasi esindavad ESTO 84 juhatuse ja toimkondade esindajad ja kunstinädala esindajad. Paneel ja laagrid lõppevad kell 4 p.l., laupäeval õhtusööki ei ole. Neljapäeval, reedel ja laupäeval on kõik teretulnud kuna käsitletakse väga aktuaalseid teemasid.

Igapäev leiavad elnete ajal aset minikontserdid ja ettekanded ning Ärmas Maiste lühiloengud dzässi evolutsioonist.

Laupäeva hommikul on sõiduvõimalus Seedriorule kell 8 ja teisipäeva hilisõhtuajal minibussiga. Palutakse helistada Stella Kersonile, tel. 259-9779. Seedrioru elanikele on soodustatud hinnad loengutest osa võtmiseks.

☆

BUFFALO kandist tulijail sõita Hamiltonist mööda QEW pidi kuni Hway 403, siis vasakule Hamiltoni suunas kuni Hway 6 N (Guelph). Umbes 15 miili järgi 6N jooksch paar miili koos Hway 401-ga, siis (Intersection 36A) keerab jälle omaette Guelphi poole. See uus tee (umbes 10 miili) viib linnast mööda. Selle lõppedes (tuled) keerata vasakule Hway 7 West (Kitchener), ja üks miil edasi keerata paremale (tuled) (Hway 86 West (Elmira). Umbes 9 miili edasi suurem risttee — Waterloo reg. 23 —, kus keerata paremale ELORA suunas. Ja 3 miili edasi, kui tee viib mäest alla ja näha on jõgi ja sillad, keerata vasakule (silt SEEDRIORU). Üle sildade on Seedrioru väravasse üks miil.

Läänest (DETROIT, LONDON) sõita Hway 401 kuni Junction 8 East (Cambridge). Tee viib mäest alla kaarega vasakule. Otse ees seisva KRESS hotellini jõudes (tuled) sõita hotellist vasakul mäest üles viivale teele (WATERLOO reg. 17, BRESLAU). Kuus miili edasi, sõita läbi Breslau, otse üle Hway 7 (tuled). Järgmisel risttee paremale BLOOMINGDALE suunas. Pärast seda asulat, jälgida paremale keeravat teed WINTERBOURNE suunas. Pärast seda sõita üle Hway 86, ja 3 miili edasi, kui tee viib mäest alla ja näha on jõgi ja sillad, keerata vasakule (silt SEEDRIORU) ja üle silla Seedrioru väravasse on üks miil.

TORONTOST sõita Hway 401 West, kuni Hway 6 North (Guelph), Intersection 36A. Edasi jälgida Buffalo all antud teejuhist.

Jumalateenistusi Simcoe järve lähistel

Simcoe järve lõunakaldal toimub tihti eestikeelseid jumalateenistusi. Juulikuus peeti Suttoni kalmistul Jakobi koguduse korraldusel jumalateenistus kus jutlustas koguduse õpetaja mag. T. Nõmmik. Teenistusest võttis osa üle 30 inimese. Kuu lõpupoole korraldas Toronto Eesti Baptisti kogudus Roval Beachi lähedal perek. Rein Hõbeda avaral õuel jumalateenistuse kus jutlustas pastor Kaljo Raid. Pühapäeval, 8. augustil toimus sama talu avaratel ruumides Jakobi koguduse jumalateenistus. Palvelisi oli üle kolmekümne. Perenaine Selma Hõbe oli katnud neile kohvilaua.

Järgmine jumalateenistus toimub Virginia Ühendatud kirikus armulauaga 11. septembril kell 3 p.l. kus jutlustab koguduse õpetaja mag. T. Nõmmik. Pärast teenistust näitab õpetaja värvilisi filme.

Jumalateenistusi on korraldatud ka Jõekäärul ja lastekodu naabruses toimus Baptisti koguduse kolmepäevane telklaager kus jutlustasid mitmed pastorid.

J. S-gi

Mugavas vanglas valitseb vangide terror

Mäss Ste Anne Plaines vanglas kus surma sai 3 valvurit, sünnitati suurt kahju ja 2 mässu algatanud vangidest võtsid eneselt elu, tõmbas ajakirjanduse tähelepanu elule trellide taga. Tulemuseks on shokeerivad teated selle kohta. Asjaosaliste jutustuste kohaselt valitseb selles erilise julgeolekuga vanglas vangide terror. Administratsioon peab neid meelitama ja nende soove rahuldama, et nad ei märatseks ja sisseseadeid ei lõhuks. Toit on rikkalik ja selle juurde antakse vangidele veini. Kui seda ei anta, siis vangid ise ajavad enestele puskarit puuviljast ja linnasejoogist. Joovad end purju ja laamendavad. Meelelahutuseks näidatakse vangidele „adult" ja X klassi filme, korraldatakse stripperite esinemisi ja moenäitusi „topless" modellidega. Vangidel on lugemiseks ja vaatamiseks pornograafilised ajakirjad. Narkootilised ained, alates marijuanast kuni kokaiinini on saadaval. Tapariistade sissetoomine on raskesti kontrollitav.

Administratsioon loodab, et korda muudetakse rangemaks. Seni midagi ei ole juhtunud kuna ministeerium tahab olla liberaalne. Momendil ei lubata vange välja jalutama, osa mässajaist on pandud kartserisse ja toitu antakse 2 korda päevas.

„ESTO 84" Austraalia peatoimkonna

esimeheks valis ja kinnitas AES Liidu juhatus Erik Schmidt'i, 11 Westmore Rd., West Pennant Hills, N.S.W. 2120.

Peatoimkonna eesmärgiks ja ülesandeks on 8. juulist 1984 kuni 15. juulini 1984 Torontos toimuvatele IV ülemaailmsetele Eesti Päevadele Austraalia eestlaskonna ühislennu korraldamine ja üldine osavõtu propageerimine.

Sõnumid ja teated palume toimetusele anda

HILJEMALT REEDEL,

et kindlustada nende ilmumine järgmise nädala lehes.

TORONTO EESTI ÜHISPANK

958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6

Ühenduses on jõud

ODAVAD LAENUD KAASMAALASTELE

Informatsiooniks helistada

465-4659

EVELYN KOOPI RÜTMILISE VÕIMLEMISE ÕPPEKAVA RAKENDATAKSE ONTARIO KOOLIDES

Evelyn Koop on rütmilise võimlemise tutvustamisel Kanadas jõudmas oma sihile — see on nüüd ette nähtud Ontario koolide kehakasvatuse õppekavas. Asja valmis tal vastav käsiraamat, mis haridusministeeriumi poolt kinnitati ja rakendatakse sügsel.

EVELYN KOOP

— Töötasin selle välja aasta jooksul, ütles ta „Meie Elule" antud jutuajamises. Tuleval aastal hakkan instrueerima võimlemisõpetajaid, kellede hulgas on ka rohkesti endiseid Kalev-Estienne võimlejaid. Ka mitmed eestlased. Kui materjali kogudes käisin haridusosakondades andmeid kogumas ja koolides katsetunde andmas, siis näiteks konsulteerisin Tiiu Paaraga.

Kalev-Estienne juht Evelyn Koop on Ontario moodsa rütmilise võimlemise liidu (Ontario Modern Rhythmic Gymnastics Federation) development-direktor. Õppekava koostamiseks ja rakendamiseks määrati talle erisumma kaheks aastaks. Rütmiline võimlemine on üks eriaine kehakasvatuse õppekava raames ja seda on ette nähtud 16 tundi aastas.

On tõenäolik, et õppekava rakendatakse ka teistes provintsides, nagu toimus Evelyn Koopi 1977. a. ilmunud käsiraamatuga „The Basics of Modern Rhythmic Gymnastics", mida kasutatakse British Columbias ja mujal. Õpperaamat on tõlgitud ka prantsuse ja jaapani keelde ning inglisekeelne on kasutamisel Hiinas.

POPULARISEERIJA

Eestlastele, kes Evelyn Koopi tunnevad peamiselt 1959. a. asutatud Kalev-Estienne energilise juhina, on vähem teada tema tegevus Kanada võimlemisliikumises. Tema missioon on Ernst Idla poolt loodud ja kodumaalt kaasa toodud võimlemis-

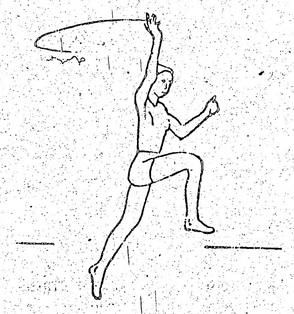

kooli populariseerida Kanadas seotuna eestlaste nimega.

Juba 1951. a. alustasid võimlejad E.S.S. „Kalevi" juures Torontos ja hiljem asutatud Kalev-Estienne üldtuntuks saanud nime all. Huvi kasvades rütmilise võimlemise vastu arenes see ülekanadalises ulatuses ja Evelyn Koop oli 10 aastat moodsa võimlemise liidu president, siis Ontario liidu eksekutiivdirektor ja on nüüd piiranud oma tegevuse peamiselt oma teoreetiliste ja tehniliste oskuste rakendamisele rütmilise võimlemise edutamisel. Ta on ka rakendunud Kanada üleriigilises treenerite koolis, mis hõlmab 72 spordiliiki moodsa rütmilise võimlemise instruktorina. Ta töötas välja esimese astme õppekava ja koos Malle Höövel'i ja Hille Sutt'iga ka teise astme õppekava.

ELUTÖÖ

Rütmilise võimlemise kõrval üha enam tähelepanu pälvib võistlusvõimlemine on saanud suurema riikliku toetuse, eriti kuna see on nüüd ka järgmiste olümpiamängude kavas. Kuidas jagate oma tööd nende kahe vahel?

Evelyn Koop ütleb, et seisab raske küsimuse ees. Ta oli Kanada esindajana rida aastaid rahvusvahelise komitee liige ja jäi välja, kui boikoteeriti olümpiamänge Moskvas. Praegu siiski auliige ja seotud võistlusvõimlemisega, millele pühendab oma tähelepanu Kalev-Estienne raames.

Oma elutööks ta peab siiski moodsa rütmilise võimlemise rakendamist Kanada koolides äsjavalminud õppekava alusel.

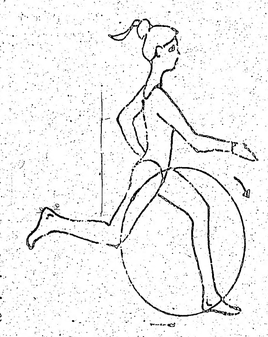

Vancouveri Eesti Ühendatud Kogudus 30 aastane

August lõpul tähistab Vancouveri Eesti Ühendatud Kogudus oma 30. aastapäeva. Tegelikult algas töö juba 3 aastat varem. Esimene eestikeelne jumalateenistus toimus juba Suurel Reedel 1949 Mt. Oliveti Baptisti kirikus, New Westminsteris. Hiljem toimusid jumalateenistused Grandview Baptisti kirikus, Vancouveris. 11. septembril 1952 registreeriti kogudus Eesti Ühendatud Koguduse nime all 23 liikmega. Praegu on liikmeid 102. Kogudust on teeninud jutlustajatena Osvald Õunpuu 1952—1959 ja 1960—1962, Valdeko Kangro 1962/3 ja Artur Proos 1959/60 ning 1963 praeguseni. Seega tähtub sellel sügisel ka koguduse jutlustajal 20. aastat Vancouveri koguduses.

Koguduse juubelijumalateenistused toimuvad 22.—29. augustil. Külalisjutlustajateks on dr. Evald Mänd ja jutl. Herman Mäemets. Muusikalises osas on külalisteks Toronto Eesti Baptisti koguduse noortekoor Charles Kipperi juhatusel ning solistid. Tänujumalateenistus toimub 22. augustil kell 11 hommikul ning samal õhtul kell 7 annab Toronto noortekoor kontserdi. Jumalateenistused toimuvad ka nädala sees igal õhtul — väljaarvatud esmaspäev ja reede — kell 7.30 ning pühapäeval, 29. augustil kell 11 ja kell 7 õhtul, lõppkoosolek ning ühiskoori esinemine.

Eesti Ühendatud Kogudus Vancouveris on olnud paguluses üks stabiilsemaid ja edukamaid organisatsioone. Kogudusel on oma nägus kirik, laulukoorid, pühapäevakool, orkester ja noortegrupp ning naisring ja välismisjonitoimkond.

Meeleolupilte Jõekääru Laste Suvekodust. Külalised noorte esinemisel. Keskel laulavad poisid „Metsapoiste laulu". All — üks kasvandikke on leidnud komna mille ema tahab oma hooleks võtta. Paremal — mõnulemine jõe kaldal. Foto — J. Säägi

Tähelepanu: PEAPROOV!!!

On alati olnud oluline et peaprovidest osa võetakse et kavatsetud üritus hästi korda läheks. Esto '84 läheneb ning sel aastal on Kotkajärvel suurlaager. Tänavu aasta on ka suurlaager mis aitab meil kõigil ettevalmistuseks '84 laagriks — Hõbejärve 1982, mis toimub 21—29. augustini. Laagri programm on rikkalik. Muu tegevusega seoses pühitseme jaanipäeva, vastlapäeva ning nääripäeva. Tänavune laager on nõnda organiseeritud, et te kohtate uusi sõpru teistest rühmadest, vanusegruppidest ja ka Ühendriikidest. Tulge, tehke uusi sõpru ja teeme koos nalja. Võtke nädalane puhkus ja meenutage suve (ilma sääskedeta ja mustade kärbesteta) Hõbejärve '82 Põhja-Ameerika suurlaagris.

Registreerimislehed on saadetud kõikidele gaid- ja skautiüksuste liikmetele. Kui millegipärast sina ei ole saanud seda, siis helista 766-2255, või kui sa ei ole registreerinud, siis tee seda kohe! Tean, et Hõbejärve 1982 saab olema tore laager. Kohtume Kotkajärvel.

ELLEN VALTER
„Hõbejärve" gaid all-laagri juht

Suvekodu juhataja: „SÄILITA EESTLUSE LEEKI!"

Päevast päeva kulgenud mitmekesine tegevus Toronto Eesti Naisseltsi Jõekääru Laste Suvekodus jõudis kõrgpunktini möödunud laupäeval peetud Valguspeoga. Nädal varem oli külalispäev, kus ligi 400 tutvunes noorteparadiisiga.

Nagu ütles juhataja Maido Musta oma sõnavõtus on suvekodus registreeritud umbes 150 last, nendest umbes kolmandik Ameerika Ühendriikidest. Lapsi on Los Angelesist, Californiast ja Vancouverist B.C.-st. Eelmistel aastatel on neid olnud Saksamaalt, Rootsist, Inglismaalt ja Soomest.

EESTLUSE LEEK

„Meie soov ja tahe on pakkuda neile kõigile midagi head ja huvitavat mis jääb neile kauaks meelde.

Pearõhk on pandud eesti keele rääkimisele ning meie austame neid lapsi iga päev kes on püüdnud kõige paremini oma ema keelt rääkida. Kui lapsed siit lahkuvad siis olen mina üsna kindel, et nende eesti keel on palju parem kui see ennem oli.

Sport, ujumine, laskmine ja ehisnahatöö on tegevused mida meie teeme iga päev. Nimetatud tegevustes on meil heameel, et palju lapsi on sellest osa võtnud ja kui palju nad on selle kahe nädala jooksul võinud õppida. Spordis ja ujumises on tehtud palju edusamme ning nahatööd mida lapsed on valmistanud hr. Rubergi õpetamisel on Jõekääru saalis väljapandud näitusel kõigil võimalik näha. Ma loodan, et teie, armsad laste vanemad ka edaspidi oma lapsed saadaksite suvekodusse. Ainult nii, ühises vaimus, saame kasvatada vahvaid eesti noori kes kannavad edasi kodumaa tuld. Ma lõpetan oma avasõna juhtmõttega: Säilita eestluse leeki!", ütles juhataja.

EESKAVALINE OSA

Külalispäev 1. augustil algas kl. 11 . jumalateenistusega kus teenis praost E. Lepik.

Kavaline osa algas pärast juhataja kõnet deklamatsiooniga „Ilutegija" kus kaastegevad olid Maimu Palomäe, Toomas Olvet ja Erika Linask.

Järgnes Jõekääru noorte ühislaulu na „Laul Jõekäärule". Väikesed tüdrukud laulsid „Mesilindude laulu' ja väikesed poisid „Karu Jõmmide laulu". Järgnes väikeste poiste ja tüdrukute ettekanne „Meie koome kangast". Keskmised tüdrukud laulsid „Taamal kus kaugel silmapiir". Keskmised poisid laulsid „Metsapoiste Laulu". Suured tüdrukud kandsid meisterlikult ette Lydia Koidula „Kaebus" ja eesti metsavendade laulu „Öö pime" ja suured poisid lõpetasid „laulupeo" kahe lauluga „Kui Kungla rahvas kuldsel aal" ja „Meil merivood on vabad". Kõik ettekanded ja laulud kuulati ja jälgiti suure huvi ja armastusega ning esinejad said kiitust ja tänu tugevate aplausidega suvekodu põliste puude varjus aset võtnud rahva poolt.

Oli saabunud lõunasöögi aeg lastele, kuna laste vanematele ja lastesõpradele oli asetatud suurde saali lauad.

Kell 3 p.l. algas ujumisinstruktori pr. Saks'a ja ta abiliste korraldusel pingelised ujumisvõistlused, mida jälgis arvukas rahvahulk.

Külalispäeva raamis toimus ka sini-must ja valges „sepikojas" valmistatud ehisnahatööde näitus mida lapsed 3-e nädala jooksul olid E. Rubergi õpetusel valmistanud.

LASKESPORT

Laskealal on E. Ruberg oma „laskuritega" saavutanud kolme nädala jooksul tulemusi järgmiselt:

Suured poisid käelt: Leho Põldmäe 100-jast väimalikust 99 — 4 südames. Tarmo Roosild 99 — 4 sd. Margus Kase 100-st. 100 nend. 5 südames ja omas C/L hõbeda märgi. Thomas Olvet 100-st 98 — 2 sd. Andra Tenno 100-st 100 nendest 3 süd. ja 100-st 100 5 süd. Indrek Lusik 100-st 100 nd. 4 süd.

Suured tüdrukud: Maimo Palomäe käelt 100-st 100 — 4 süd. Anne Pedel toelt 100-st 100 nd. 6 süd. Moonika Roose toelt 100-st 100 nend. 3 süd. Linda Varve toelt 100-st 100 — 3 süd.

Keskmised poisid toelt: Tarmo Saks 100-st 100 — 4 süd. Madis Saks 100-st 99.

Keskmised tüdrukud toelt: Kaili Tanner 100-st 100 — 4 süd. Siiri Põldmäe 100-st 98.

Kolme esimese nädala jooksul laskis C/L hõbeda Margus Kask. C/L pronksi said järgmised laskurid: Monika Roose, Linda Vare, Tarmo Roosild, Margus Kask, Andres Musta, Thomas Olvet, Björn Viir ja Mihkel Kitching.

Laskeharjutused toimuvad lähedal asuval vennasrahva eeskujulikul laskerajal. Laskmine toimub määrustes ettenähtud ja C/L statuudi kohaselt. Kolme nädala jooksul on välja lastud üle 2000-de padruni millest Ilmar Sambla on annetanud 1000 padrunit ja H. Lateri kindlustusfirma 600. Laskeala juhataja E. Ruberg on Montreali ja Jõekääru noortega viibinud Kanadas elamise ajal laskerajal üle 3-tuhande tunni.

J. S-gi

Kõikideks kindlustusteks
H. LATER & CO. LTD
Insurance Brokers
1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

Õli- ja gaasiahjude puhastus ja parandus
I. TIHANE
TEL. 447-9745

KORTERID

Välja üürida ühe magamistoaga
KORTER
Yonge'i ja Lawrence'i rajoonis.
Parkimine. — Tel. 481-4039

Vancouveri kroonika

PIISKOP HINDAS KIRJANIKKE

Pensionärid tegid väljasõidu

Laupäeval, 24. juulil toimus Vancouveri Pensionäride Ühingu väljasõit Mäeotsale. Ilus ilm oli välja meelitanud üle sajapealise seenioride pere, kusjuures ei puudunud ka nende lapsed ja lapselapsedki. Päev veedeti küll peamiselt sees istudes ja rikkalikust perenalste elnelauast keha kinnitades ja baarist märjukest juurde võttes. Oli ka neid, kes nautisid väljas ilusat ilma või jalutasid ringi. Mõni võttis ette ka pikema retke kõrgest mäest alla jalutades Jõe voolust nautima.

Kcha kinnitet, alustati ametliku programmiga. Koosviibijaid tervitas ühingu esinaine Linda Suurkask. Teadustajaks oli Alec Kalbus. Aleks Kuudre juhtimisel tantsiti viis reastantsu seitsme seeniori poolt. Eriti nauditav oli soolo proua Kallelt ja hr. Kuudrelt. Liisa Kann demonstreeris kaks tantsu. Kava põnevam osa esitati lühikese „näidendi" näol „Tumm prokurör", kus tunnistus anti tuntud viiside abil, ettekantuna viiulil hr. Valgma poolt. Kohtuniku osa mängis Kusto Pikker. Pärast lühikest vaheacga algas loterii, millele järgnes tants seenioride poolt moodustatud orkestri saatel. Ilus päevake lõppes kella 9 paigu, kui bussitäis seeniore ja autod linna suunda liikuma hakkasid.

PIISKOP HINDAS KIRJANIKKE

Üks meeldivam võimalus Vancouveris läbikäimiseks on kirikuskäimine. Pärast jumalateenistust minnakse allruumidesse, kus on naisringi poolt korraldatud kohvilaud. Istutakse lauda ja vesteldakse. Kohvilauast on võimalik vabatahtliku annetuse eest saada mitmesuguseid koduvalmistatud kooke ja võileibu. Kirik on tavaliselt inimesi täis, kuid külalisõpetaja puhul on kirikulisi siiski palju rohkem. Õpetaja Vaga puhkusel olles teenis Peetri kogudust külalisõpetajana piiskop Karl Raudsepp Ontariost. Pärast 1. augusti jumalateenistust pidas piiskop Raudsepp Eesti Kodu aulas loengu eesti ilukirjanduse autorite suhtumisest ususse ja kirikusse. Ta jaotas meie kirjanikud kolme kategooriasse: 1) ristiusku ja kirikusse positiivselt suhtuvad, 2) kirikut ja pastoreid narrivad ja 3) kahepoolsed, kõikuvad kirjanikud, nimetades neid kõiki nimepidi. Esimeste hulka luges piiskop ka Salme Ekbaumi ja Ain Kalmust. Piiskopi arvates on kirjanikud negatiivset sellepärast, et nad on elanud Venemaa külje all, kes revolutsionääre vaadates ei ole lahti saanud punasest udust, ning jagasid teotusi sellele, mis on õilis ja püha. Teiseks kirjanike nõrkuseks pidas piiskop nende madalat hariduse taset. Vaatamata sellele puudusele seadis ta eeskujuks eesti taluinimese, kes elas normaalselt loomulikku elu ja kes ei teadnud teadusest midagi. Haridus ei lugevat! Üldiselt hindas piiskop kõrgelt hea ja halva tundmise väärtust, mida moodne kasvatus ei hindavat. Lõppsõnas koguduse abiesimees Juhan Eilau soovitas olukorra parandamiseks pikendada leeriópetus.

☆

300 ühisel jumalateenistusel

E.E.L. Toronto Peetri koguduse ja Toronto Eesti Ap.Õigeusu koguduse ühine jumalateenistus peeti pühapäeval, 8. augustil, kuhu busside ja autodega kogunes kolmesaja osavõtja ümber.

Jumalateenistus toimus praost E. Lepiku talus, kus naisringi liikmed võtsid saabujaid vastu tervitustega. Teenistus peeti kõrges hoones, kuhu oli välja pandud ka Ap.Õigeusu koguduse naisringi loterii käsitöödest, mida juhib Valentine Tuus. Teenisid praost E. Lepik ja praost A. Taul.

Jumalateenistus oli elav ja sisukas, koorilauluga rikkalikult põimitud. Tervitus sealt läks ka kodumaale.

Vancouveris, UBC ruumides leiab aset ka kahenädalane Luteriku Maailmaliidu eksekutiiv-kongress. Delegaate on registreeritud 103 igast maailmakaarest. Baltimaade esindajana on registreerinud ainult Leedu piiskop Jonas Kalvanas. Eestlastest on kongressil tegevuses vastuvõtu komitee esimehena õp. Walter Johanson ja vaatlejana on registreerinud ennast piiskop Karl Raudsepp. 5. augustil pühitsetakse samas Maailmaliidu 35. aastapäeva.

V.J.

Eesti Masterite Klubi liikmeid
vasakult — M. Türk, K. Trei, J. L
lend, E. Kulmar, A. Aug, A. Truu

EESTI MAST
KANADA
Saavutati kaks
Välis-Eest

Kergejõustiku esivõistlus Kanada masterite klubide vahel toimus laupäeval, 31. juulil Toronto York ülikooli heade radadega staadionil. Ilmastik oli osalise pälkesepaistega, kaunis soe (27°C) ja pärituulega 100 m rajal.

Võistlusele oli registreeritud 73 master-atleeti 15-st erinevast klubist. Enamus osalejaid oli Toronto klubidest. Esindatud olid ka Hamiltoni, Waterloo, Niagara Falls'i, Peterborough'i ja Londoni klubid.

Suuremate klubide poolt võistlusele ülesantud masterite arvuks oli märgitud: Estonia Masters — 17, Latvian T+F Club — 15 (1981. a Malmströmi karika võitja), Masters Sprint Club — 13 ja Sportclub '64 — 7.

Kui mullu esmakordselt võistelde eestlasi oli 9 meest siis seekordn võistlejate arv oli 14. Ülesantud V Peters'il, B. Piirik'ul ja U. Limit'l polnud kahjuks võimalik võistelda Viimati nimetatud kaks master olid aga abiks kohtunikele ja ka „s depidajaks" eestlaste vahel kes oli võistlusel mitmel alal ja kohas.

Võistlejate arv polnud piiratud n alades kui ka vanuseklassides. Sell esivõistlusel arvestati klubi punkt de üldsummaks kahe kõrgema punk tide arvu saavutanud kohaga ig alal kasutades masterite vanuse kohandatud 10-nevõistluse tabelit.

Võistlused algasid kell 12.15 ja v di üsna sujuvalt lõpule nelja tun jooksul. Suhtelisel lühike võistlu aeg oli põhjustatud hüpete ja visc sarjadest kus tavalise kuue kat asemel lubati ainult kolme katse See moodus vähendas ka võistlej te energiakulu sest enamus mast reid osales nii mitmel alal kui väh gi jäksu jätkus.

TULEMUSED

Esivõistluse aladeks olid 100, 40 1500, 5000 m jooksud, kaugus- kõrgushüpped, kuulitõuge ja kett heide.

Klubide üldpunktide arv jagun järgmiselt (sulgudes 1981 a. sum mad):

1.	Latvian T+F Club	11965 (1035
2.	Sportclub '64	9947 (747
3.	Estonia Masters	9298 (746
4.	Masters Sprint Club	7698 (810
5.	Metro Toronto Fitness Club	4934 (857

Esmased Eesti masterite punkt korrigeeriti üks päev pärast võist si ülespoole 167 p. võrra siis kui k bi esindaja märkas J. Lents'i paig tust nooremasse klassi.

Eesti masterite edukäik mullus 5-dalt kohalt kolmandale kohale tähelepanuväärne; seekord saavut ka rohkem punkte — 1833. Mainit klubide järjestusest nähtub et Läti kui ka Saksa '64 klubid p arengus seisma jäänud; esimesel punktide arv suurenenud 1608 p. v ra ja teisel 2471 p. võrra.

Individuaalselt küündis kah medalile Antoni Truuvert kes oli k mas kuulitõukes (790 p.) ja kolm kettahcites (671 p.).

Võistlused olid väga konkurent rikkad. Eesti masterite tõsist pin tust näitab järgnev pikk rida u isiklikke ja Välis-Eesti rekordeid

Ergas Leps (40+) ületas enda rekordi 1500 m saades ajaks 4.3 min.

Jaan Lents (55+) parandas e VE rekordeid kaugushüppes saa 4.59 m ja kettahcites 30.22 m.

Valden. Sadul (55+) ületas e VE rekordi 1500 m saades 5.25,7 m ja seadis rekordnormi 400 m — 6 s.

Kalju Pehtla (60+) jookstes 100 — 14,2 s. ületas T. Vellendi VE kordi.

Antoni Truuvert (60+) paran enda VE rekordit kettahcites — 34 m ja hüpates kaugust 3.97 m ül T Vellend'i VE rekordi.

T.E. Aiandusklubi

korraldab laupäeval, 21. augustil perekond Kaljuste koduaia külastamise. Kogunemine kella 3 p.l. 36 Butterworth Ave., Scarboro.

Osavõtuks registreerida kuni 17. skp. ja täiendavaks informatsiooniks helistada M. Joasaare 425-4478.

emisel. Keskel laulavad poisid „Met-
ema tahab oma hooleks võtta. Pare-
Foto — J. Säägi

Kõikideks kindlustusteks

H. LATER & CO. LTD

Insurance Brokers

1482 Bathurst St.,
Toronto M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

Õli- ja gaasiahjude puhastus ja parandus

I. TIHANE

TEL. 447-9745

KORTERID

Välja üürida ühe magamistoaga

KORTER

Yonge'i ja Lawrence'i rajoonis.
Parkimine. — Tel. 481-4039

T.E. Aiandusklubi

korraldab laupäeval, 21. augustil perekond Kaljuste koduaia külastamise. Kogunemine kella 3 p.l. 36 Butterworth Ave., Scarboro.

Osavõtuks registreerida kuni 17. skp. ja täiendavaks informatsiooniks helistada M. Joasaare 425-4478.

asuval vennasrahva eeskujulikul laskerajal. Laskmine toimub määrustes ettenähtud ja C/L statuudi kohaselt. Kolme nädala jooksul on välja lastud üle 2000-de padruni millest Ilmar Sambla on annetanud 1000 padrunit ja H. Lateri kindlustusfirma 600. Laskeala juhataja E. Ruberg on Montreali ja Jõekääru noortega viibinud Kanadas elamise ajal laskerajal üle 3-tuhande tunni.

J. S-gi

Eesti Masterite Klubi liikmeid pärast klubide sisevõistlusi. Ees, vasakult — M. Türk, K. Trei, J. Lents, V. Sadul. Seisavad — T. Vellend, E. Kulmar, A. Aug, A. Truuvert, A. Suurallik, U. Taft.

Foto — E. Kulmar

EESTI MASTERITE KLUBI KANADA KOLMAS

Saavutati kaks medalit ja üksteist Välis-Eesti rekordit

Kergejõustiku esivõistlus Kanada masterite klubide vahel toimus laupäeval, 31. juulil Toronto York ülikooli heade radadega staadionil. Ilmastik oli osalise päikesepaistega, kaunis soe (27°C) ja pärituulega 100 m rajal.

Võistlusele oli registreeritud 73 master-atleeti 15-st erinevast klubist. Enamus osalejaid oli Toronto klubidest. Esindatud olid ka Hamiltoni, Waterloo, Niagara Falls'i, Peterborough'i ja Londoni klubid.

Suuremate klubide poolt võistlusele ülesantud masterite arvuks oli märgitud: Estonia Masters — 17, Latvian T+F Club — 15 (1981. a. Malmströmi karika võitja), Masters Sprint Club — 13 ja Sportclub '64 — 7.

Kui mullu esmakordselt võisteldes eestlasi oli 9 meest siis seekordne võistlejate arv oli 14. Ülesantud V. Peters'il, B. Piirik'ul ja U. Limit'il polnud kahjuks võimalik võistelda. Viimati nimetatud kaks masterit olid aga abiks kohtunikele ja ka „sidepidajaks" eestlaste vahel kes olid võistlusel mitmel alal ja kohas.

Võistlejate arv polnud piiratud nii alades kui ka vanuseklassides. Sellel esivõistlusel arvestati klubi punktide üldsummaks kahe kõrgema punktide arvu saavutanud kohaga igal alal kasutades masterite vanusele kohandatud 10-nevõistluse tabelit.

Võistlused algasid kell 12.15 ja viidi üsna sujuvalt lõpule nelja tunni jooksul. Suhtelisel lühike võistlusaeg oli põhjustatud hüpete ja visete sarjadest kus tavalise kuue katse asemel jubati ainult kolme katset. See moodus vähendas ka võistlejate energiakulu sest enamus mastereid osales nii mitmel alal kui vähegi jaksu jätkus.

TULEMUSED

Esivõistluse aladeks olid 100, 400, 1500, 5000 m jooksud, kaugus- ja kõrgushüpped, kuulitõuge ja kettaheide.

Klubide üldpunktide arv jagunes järgmiselt (sulgudes 1981 a. summad):

1.	Latvian T+F Club	11965 (10357)
2.	Sportclub '64	9947 (7476)
3.	Estonia Masters	9298 (7465)
4.	Masters Sprint Club	7698 (8101)
5.	Metro Toronto Fitness Club	4934 (8579)

Esmased Eesti masterite punktid korrigeeriti üks päev pärast võistlusi ülespoole 167 p. võrra siis kui klubi esindaja märkas J. Lents'i paigutust nooremasse klassi.

Eesti masterite edukäik mulluselt 5-dalt kohalt kolmandale kohale on tähelepanuväärne; seekord saavutati ka rohkem punkte — 1833. Mainitud klubide järjestusest nähtub et nii Läti kui ka Saksa '64 klubid pole arengus seisma jäänud; esimesel oli punktide arv suurenenud 1608 p. võrra ja teisel 2471 p. võrra.

Individuaalselt küündis kahele medalile Antoni Truuvert kes oli kolmas kuulitõukes (790 p.) ja kolmas kettaheites (671 p.).

Võistlused olid väga konkurentsirikkad. Eesti masterite tõsist pingutust näitab järgnev pikk rida uusi isiklikke ja Välis-Eesti rekordeid:

Ergas Leps (40+) ületas enda VE rekordi 1500 m saades ajaks 4.39,2 min.

Jaan Lents (55+) parandas enda VE rekordeid kaugushüppes saades 4.59 m ja kettaheites 30.22 m.

Valdek Sadul (55+) ületas enda VE rekordi 1500 m saades 5.25,7 min. ja seadis rekordnormi 400 m — 69,9 s.

Kalju Pehtla (60+) jookstes 100 m — 14,2 s. ületas T. Vellendi VE rekordi.

Antoni Truuvert (60+) parandas enda VE rekordit kettaheites — 34.74 m ja hüpates kaugust 3.97 m ületas T. Vellend'i VE rekordi.

Alfons Suurallik (65+) tõugates kuuli 8.96 m ületas E. Kulmar'i VE rekordi.

Karl Trei (70+) ületas enda VE rekordi kuulitõukes — 9.08 m ja seadis rekordnormi 100 — 17,0 s.

Isiklikke rekordeid tegid:

Ants Aug (55+) — kuul 9.30 m ja ketas 23.50 m.

Kalju Pehtla (60+) — 5000 m 22.59,2 min. ja ketas 26.24 m.

Lembit Rand (60+) — kaugushüpe 3.16 m.

Theo Vellend (60+) — ketas 23.18 m.

Alfons Suurallik (60+) — ketas 22.64 m.

Esivõistluses osalesid veel: Mihkel Türk (40+) ja Ulo Vastopä (55+) 5000 m jooksus. Uno Taft (60+) katkestas 1500 m jooksu jalalihase häire tõttu. Ermo Kulmar (65+) tõukas kuuli ja heitis ketast.

Suurimateks punktikütttideks osutusid J. Lents (2246 p.), A. Truuvert (1461) ja K. Pehtla (1234). Kõige rohkem aladel võistlesid K. Trei (5), T. Vellend (5) ja J. Lents (4).

KUULITÕUGE PAREM ALA

Eestlaste tugevamaks alaks kujunes kuulitõuge mis E.M. Klubile andis 1442 punkti. Järgnesid 1500 m — 1431 p., 100 m — 1380, kaugus — 1214, ketas — 1188, kõrgus — 1046, 400 m — 816 ja 5000 m — 780 p. Viimasel kohel alal oli lootusi küündida 1000 punktini kui E. Kulmar (400 m) ja U. Limit (5000 m) oleks saanud võistelda.

Ilusa üllatusega sai toime Regina's elunev ja Torontos puhkusel olev K. Pehtla, kes 100 m jooksus tegi 760 punkti olles seega üksikalade paremuses kolmas A. Truuvert'i 790 p. (kuul) ja E. Leps'i 765 (1500 m) järel. Peale selle töi Kalju hulga punkte ka 5000 m jooksus!

E.M. Klubil õnnestus tänavu igale alale kaheksast väljapanna vähemalt kaks võistlejat. Ainult 400 m ja 1500 m jooksudes ning kõrgushüppes polnud seekord kolmandat n.n. „varumeest".

Mis puutub Läti klubi korduvasse edusse, olid seekord eestlastest eespool 2667 p. võrra, siis oli neil võime väljatuua kuus üle 800 punkti meest. 836 punktiga kuulitõukaja Poltrok (65+) toodi kohale New Brunswick'ist. Kõrgeima punktide arvu 880 said 100 m jooksus.

Eesti masterite edu arendamiseks näib olevat vajalik tõhustada talvist sisetreeningut ja põhjustada uute „talentide" juurdevoolu. Mõjustama peaks ka Kanada Masterite Ühingut (CMAA) esivõistluse laiendamise suunas nii et punkte arvestatakse vähemalt kolmele paremale igalt alalt mis klubide üldpunktide saatuse teeks vähem olenevaks tipp-atleetidest.

☆

Üheksa Eesti masteri järgmine „jõuproov" tervisespordi alal toimub 14. ja 15. augustil scoses Kanada ja Põhja-Ameerika masterite esivõistlusega Terry Fox'i staadionil, Mooneys Bay, Ottawa.

Publik teretulnud.

E. KULMAR

„MEIE ELU" on eestluse hoidja ja ühendaja paguluses, püüdes kaasa aidata eesti keele säilitamiseks ja kasvava noorsoo hoidmiseks meie rahvusgrupi liikmena — seepärast lugege ja teliige „MEIE ELU".

MÕNED SUVISED READ MONTREALIST

Kõik need suved on ühesugused selle poolest, et kui me ei veeda endi puhkust üheskoos oma sõpradega, siis on raske neid kohata ja näha terve suve jooksul, välja arvatud juba aegsasti tähtajaliselt kindlaks määratud ja kokku lepitud koosviibimised, nagu mõnel puhul sünnipäevad ja siis organisatsioonide, nagu akadeemilised grupid ja pensionäride klubi suvepäevad.

Montreali näitlejatepaari Sylvia Taela ja Teet Koppeli ühine juubelitähtpäev juulikuu alul oli seltskondlikus mõttes Montreali eestlaspere hulgas kindlasti tähelepanu keskpunkt. Kõiges muus suvises mõttes Montreal on kindlasti ühel ja samal tasemel kõikide meie keskustega. Reporteerides käesolevate ridadega Montrealist, siis võime aina kinnitada, et elame ja oleme siin tõepoolest samamoodi, kui meie lõunapoolne naaber Toronto. Vahest ainult selle vahega, et põhjapoolne Montreal on selle suve jooksul senini saanud rohkem kuuma temperatuuri, mis vahetevahel on tõusnud rekordide ligilähestikku. Üheskoos sellega tavaliselt kooskäiva veenappusega taevast.

SKAUTIDE SUVELAAGER

Mainides suviseid tähtpäevi, olgu siinkohal märgitud Montreali eesti skautide traditsiooniline suvelaager Lättemäel ,mis seekord algab 12. augusail. See tähtpäev tohiks sobida selles mõttes, et noortel on seks puhuks juba nende puhkused üheskoos oma perekondadega seljataga ja see peaks aitama kaasa suuremale laagrist osavõtule. Kuna Montreali oma noortepere ei ole enam kaugeltki mitte nii rohkervuline kui mõned head aastad tagasi, siis ka seekordne laager korraldataksè viimase paari aasta eeskujul n.n. perekonnalaagrina, ühendades skaudid, gaidid, hunndud ja hellakesed ühtekokku oma vanematega. Lättemäe asukoht otse n.n. Prüuli suvitusasula naabruses võimaldab hästi vanemate öömajale paigutamist veidi eemale noortegrupi südamikust. Rõõmuga oodatakse teadagi sõpru jälle üle piiri Vermontist ja Torontost eelmiste aastate eeskujul.

VAIKUS SUVEKUUDEL

Mis puutb meie seltskondlikku tegevusse suvekuudel linnas — Montrealis, siis see on väga vähe märgatav. Peamine seltskondlik töö ja tegevus algab alles septembri saabudes ja ka siis peamiselt meie pensionäride klubi ümber. Siin ülesse sirgunud meie uued põlvkonnad on vähe esilepaistvad, kuna üsnagi suur osa nendest on teatavas mõttes üsna laiali valgunud. Mitte kõik siin kooli ja ülikooli lõpetanud noored ei püsi enam oma vanematekodu ümber ja meeleldi otsivad endile teenistust ja karjääri väljaspoolt. Neid ei näi selleks sundivat Quebecis valitsevad n.n. poliitilised hõõrumised, nagu need on hirmutanud siit näiteks Torontosse pöörduma mitmeid meie vanemast põlvkonnast. Kuid võibolla ka see siirdumine on olnud ainult meelitatud Toronto eestlaste hästiorganiseeritud pensionäride elu kohandamisest.

PENSIONARID

Need, kes on otsustanud oma pensionäripõlve veeta oma n.n. kodulinnas Montrealis, siis kõik need näivad seda nautivat eriti tänu nende rikkalikudele kodudele Montreali läänepoolsetes ja otse üksteise naabruses asuvates eeslinnades Roxboros, Pierrefordis, Beaconsfieldis ja Dollard des Ormeaux. Nendel eeslinnadel on meeldivat avarust ometi üheskoos hästikavandatud tsentritega kõikide tarvilikkude ostude jaoks. Kõige enam tuntud on Fairview suur ehitus kõigi nende — Eatoni, Simpsoni ja Ogilviega üheskoos. Mitte kaugel asub üsna uus West Island Mall — teine sisukas shopping centre. Ja nüüd kõige uuemaks ja juba suurt furoori tekitav „Marche de l'Ouest" — West Island Market on kasvamas omamoodi naudinguks ka kõikidele meile eestlaste peres.

EDUKAS ETTEVÕTE

Montreali päevalehe „The Gazette" reporter Ted Blackman kirjutab oma ülevaates sellest populaarseks saanud ettevõttest, et see on meelitamas siia eksperte Inglismaalt, Rootsist, Prantsusmaalt ja Ameerikast. Ja esitades küsimuse — „Success — that's what?", Blackman esitab väga üksikasjalise ja ilmeka ülevaate sellest tänavu sügisel alles oma esimest aastapäeva tähistavast ettevõttest, mis juba varem sel suvel alustas oma teise samaulatusliku uue osa väljaehitamist. Koos oma esmaklassilise restorani, kohviku ja terve rea mõnusate suupistete gruppidega see paik on meelitanud sinna väga pidulikus meeleolus külastajaid. Teiste hulgas kõik meie, kes on juba harjunud siiasõitmisega Montreali tsentrumile lähemalasuvatest rajoonidest.

Nagunii enamik, nagu näib, on jõudnud oma pensionäri ajajärku ja kõigil meil näib olevat rikkalikku aega nendeks külaskäikudeks ja sõitudeks.

KÜLASKAIGUD

Vastastikused külaskäigud meie kodudesse ei pruugi enam piirduda ainult meie tähtpäevaliste sünnipäevapidude ja teiste perekondlikkude sündmustega. Ja nali-naljaks — meie albumid on saanud meile nendel kokkutulekutel elava tähelepanu objektiks. Korraga on meil aega neid kätte võtta ja nautida. Nautida kõiki neid meie Eesti Setsi ja Meeskoori balliõhtuid, meie oma parti-pilte ja kõiki neid kaasa arvatud meie töökarjääri mälestustega. Ja igalühel näib nüüd jäävad aega üle ka selliseks naudinguks nagu jalutamine. Ükskõik kas siis oma ilusas naabruskonnas või farmerite „marketil". Sealjuures näib, et turuhoones meie naispere on siiski n.n. busy — oma perenaiste elukutse — ostude jätkamisega!

HENN ARVO

Carl Millese skulptuur „Jumala käsi" (1954). Hiigelsuurele käele toetub üle elusuuruse noormees, kes pürgib universumi.

Eha Tarmet Toomberg

VANAS ILUSAS EUROOPAS

2.

Jaanipäeval, mis on rootslaste keskuvine suurim püha, sõidame Eestile kõige lähema saare peale. Vindö on mandriga ühendatud uue võimsa pika sillaga. Saarel on alati kerge tuul, vesi kargelt külm ja soeneb alles augustikuuks. Siin on mitmel eesti perekonnal suvilad ja veespordi sõidukid. Maa on lipuehtes ja omapärased mai-stongid hakkamas. Noorus tantsib keskööni.

Mai-stongi valmistamine on suur töö. Kõige pealt tehakse suur puu rist 100—150 jalga kõrge, mis kunstlikult kaseokstega põimitud ja risti otstest ripuvad okstega punutud rõngad. Auk peab risti püstitamiseks valmis olema. Kui ümbruskonna elanikud on koos, siis hõigete saatel sirgub rist taeva poole, mis sümboliseerib rahva ühist jõudu. Laulukoor alustab rahvalauludega, mis siin maal on lõbusad. Paljud noored ja vanad kannavad rahvarõivaid. Pealtvaatajaid on vähe, sest ringmänge ja tantsu teevad kõik meeleldi kaasa. Perekondadel on eine kaasas ja lastele on üheskonna poolt jäätist, maiustusi ja muud meeldivat. Kuid selle eest on nendel mitmeid võistlusmänge publikule ettekanda, mis lõbusad vaadata.

Paljudes kohtadès on pandud ajutine puust tantsupõrand, mis nööriga piiratud ja orkestri tulles algab tants. Iga tants maksab 10—20 ööri. Tants algab pimeda tulles kui lapsed lähevad koju magama ja noorus jääb lõbutsema valgel jaaniööl. Paljude paatide mereretked algavad alles teisel päeval, mida ka meie perekond ei jäta tegemata, sest üks mootorpaat on uhiuus.

Rannavalve ajab su merelt tagasi kui kaugele lähed. Sõjaväeline valve ei avastanud Vene allveelaeva kui see karil oli, seda tegid kalurid. Nüüd on Rootsis müügil „pilkekaardid" kus kalur randub oma väikse paadiga ja venelaste allveelaeva torud on liiva sees püsti. Huumori on, aga ka viisakust — üks rootslane arvas, et kui venelased oleks järsku hommikul nende tänaval, siis rahvas sirutaks käe ja ütleks „Tere tulemast Stokholmi oma jahiga".

Õhtul sündivat nokastanud nooruse poolt allmaa-jaamades ulakusi, kuid üldiselt on moraali tendents paremusele.

NORDISKA MUSEET

Muuseumisse on mul asja ja sinna sisenedes tervitab suure skulptori Carl Milles'i kahekümnejala kõrgune Gustav Vasa kuldne monument. „Kas see on päris Jumal?" küsivad lapsed.

Tänu Nordiska muuseumi vastutulekule ja meie eesti kunstiajaloolastele on Eesti rahvarõivad koos Eesti rootslaste r-r välja pandud. Loomulikult muudetakse aeg-ajalt väljapanekuid. Rootsis on palju häid rahvarõivaste aktiivseid tegelasi — ka tugev noorte järelkasv — ja kahjuks pe. b tunnistama, et Torontos meil seda ei ole. Meie noored loodavad emade peale, kes veel oskavad tikkida. Organisatsioonide käsitööringid ja rahvarõiva klass püüavad teha oma parima, aga esiemade kultuurist osavõtmine on üldiselt loid. Suurim vabandus on — ajapuudus?

Poja ja tütre perekonnaga sõidame imetlema Rootsi suurmeistrite Carl ja Olga Milles'i parki. Milles'id tegid oma esimese väikse ateljee Stokholmi Östermalmis, Styrmangatani. Hiljem tegid oma loomingut elades Itaalias, Prantsusmaal, Saksamaal, väga kaua USA-s ja 1936 a. ostis kodumaale lossi ning ehitas koos rootsi rahvaga pikkamööda omale suure monumendi, mis paneb ta geniaalsust imestama ja sügavait austama.

Milles on inspireerinud omale palju järglasi, kuid keegi neist pole saavutanud tema produktiivsust ega kuulsust. Isegi riideäride vaateakende mannekeenid on tema kunsti poolt mõjutatud liikuvusele moelinnas Pariisis ja mujal. Mõlemad puhkavad teisel terrassil neile korrastatud kabelis mille fassaadi ehib ta oma looming. Kabel pärineb 1400 aastast.

Milles'i elutöö on jäädvustatud üheksa raamatuga, mis kõnelevad ta ilumaailmast ja suurest tahtejõust. Iga inimene peaks käima Pariisis, nägema „Kanada Rookisid" ja külastama Milles'i parki, siis võib rahuga surra . . .

KIIRKAIK GÖTEBORGI

Seda suurlinna kutsutakse ka roheliseks linnaks, sest ta asub roheliste mägede, orgude ja veeteede vahel. Teda kutsutakse ka „aknaks läände, sest lennuteed, suured parvlaevad väljuvad sealt Taani, Saksamaale, Hollandi jm. Göteborgis on Põhjala suurim vabasadam ja Rootsi raudteesõlm.

Götaplats on kultuuri tsentrum lillede meres, kus lähistel Linnateater, Kontsertmaja, Sõjaväe muuseum, Koolimuuseum, Tööstusmuuseum jne. Varsti loodame ka ühes muuseumis eesti rahvarõivaid näha, sest seal töötab kunstiajaloolane Lilly Kaelas. Sattusin siia „Svenska Mässani" ajal, see on traditsiooniline Skandinaavia rahvaste suviharjapidu, mil linn on lipuehtes ja rahvas liigub tänavail Taani, Norra, Soome ja Rootsi rahvarõivas.

Turistidele on kasutada väga populaarseks saanud lahtised trammivagunid, kanalite merereisu paadid skäärideesse, mis väljuvad iga 55 minuti järgi või busside tuurid. Valime kolleeg Elmire Kägi'ga 4½-tunnilise bussisõidu C. Milles'i Poseidoni purskkaevu juurest. Tuuri algades küsib nägus näitsik, milliseid keeli turistid seletusel soovivad. Nõudmine oli rootsi, saksa, taani, prantsuse keeltele ja kui meie lõpuks ütlesime ka eesti keele, siis vastas ta naeratades: „Varsti oskan, sest olen kihlatud eesti noormehega."

Göteborgi Eesti Majas on elu palju, sest Lundi pensionärid on külla tulemas. Häda on see, et Eesti Maja on väike, nii et isegi oma pensionärid peavad kahes grupis koos käima. Noortel on „Eesli tall", mis toimub reedeti Eesti Majas disco kujul. Kohtan ja tervitan seal pens. esimeest, koguduse esimeest Evald Lillestet, Eesti Ev. Lut. Lääne-Rootsi koguduse esimeest Vello Piirsalu ja jutlesin Eesti Komitee esimehe Peet Gerhardiga.

Eesti Maja seinad on rikkalikult kunstiga dekoreeritud. Näen meeldivate maalide loojate nimesid nagu Otto Paju, Karin Luts, Eduard Viiralt, A. Murakin, Kunstikooli õppejõud Olev Mikiver, Ella Meier — Kommertsgümn. õpetaja, Mihkel Olt, Rootsis läbilöönud Eres, Toomas Lehes, Joh. Ivalo ja palju teisi.

(Järgneb)

SPORT

Kalevlased mängisid vale poole peal

Eesti Spordiselts Kalevi Võrkpalliklubi võistlusretk laupäeval, 31. juulil Lakewood'i spordimängudele, milline peamiselt kujunes võrkpallivõistlusteks Ühendriikide ja Kanada eesti võrkpallimeeskondade vahel, ei kujunenud selliseks nagu meie siin lootsime. Ootasime loomulikult Kalevi meeste kui ka naiste täielikku võitu, nagu see viimaste aastate vältel on juhtunud. Naised tegid oma osa hästi, võites kõiki Ühendriikide eesti naiskonde ja tulid Lakewood'is esimeseks. Kuid millegipärast kolm head Kalevi meesmängijat ei võistelnud mitte Kalevi meeskonnas, vaid hoopis Syracuse meeskonnas, viies selle meeskonna võidule, jättes Kalevi meeskonna teisele kohale.

Kogusummas oli võistlemas meeskondi Ühendriikidest 8 ja Kanadast Kalev 2 meeskonnaga. Naiskondi Ühendriikidest oli 3 ja Kalev esines 1 naiskonnaga. Võistlused, millised kestsid 11 tundi, algasid hommikul kell 9 ja lõppesid videviku tulekuga kell 8 õhtul. Lõppvõistlus Kalevi ja Syracuse meeskondade vahel oli kolme mänguline ja väga tasavägine. Esimese mängu võitis Kalev 15—6, teise Syracuse 15—12 ja kolmanda samuti Syracuse 16—14. Ilm oli pilvine ja temperatuur 26C. Võistluste korraldus oli hea ja pealtvaatajaid ligi 200.

HARALD RAIGNA

LÜHIDALT

☆ Kodu-Eesti mees-masterite rekordeid:

400 m			
E. Ojastu	(35 a.)	49,1	1971
I. Rootsi	(40 a.)	55,7	1977
V. Ojassalu	(46 a.)	61,8	1977
A. Sirel	(57 a.)	65,2	1974
110 m tk			
J. Talmre	(35 a.)	15,3	1948
O. Koppel	(40 a).	17,3	1953
Kaugushüpe			
E. Akkel	(36 a.)	7.09	1976
E. Akkel	(40 a.)	6.43	1981
D. Konstantinov	(47 a.)	5.41	1978
I. Lindam	(50 a.)	5.15	1973
H. Heinvee	(59 a.)	4.95	1976
K. Teras	(61 a.)	4.21	1978
T. Õunap	(65 a.)	3.50	1978

☆ Billy Olson, San Diegos, kõrgendas oma teivashüppe maailmarekordi 5,73 meetrile ühtlasi saades P-Ameerika „Grand Prix" seeria üldvõitjaks auhinnaga $10,500.

☆ Hiljuti opereeriti kolmikhüppe maailmarekordi (17,89 m!) omaniku Carlos de Oliveira jalga et vältida selle amputeerimist seoses detsembris juhtunud raske autoõnnetusega.

☆ „Bloor St. Mile" peetakse esmakordselt Torontos 18. sept. hõlmates 15 maailma parimat jooksjat. Jooksu lõpupunkt on Bay tänava nurgal. Kavas on veel parimate Kanada keskkoollaste ja masterite (üle 40 a.) miili jooksud, ülemaailmne TV saade ja suured rahalised auhinnad.

Võistlus jäljendab New Yorgi „Fifth Avenue Mile" mis tänavu toimub 11. sept., teistkordselt. 1981. a. auhindadeks jagas Pepsi-Cola $175.000. Meesvõitja USA-s eluneva L.-Aafriklase Sydney Maree aeg oli 3 min. 47,52 sek., ainult ligi veerand sekundit aeglasem kui inglase Sebastian Coe maailmarekord.

erk

HELENE AVARLAID

Surnud 5. augustil 1982. a. Torontos

PUHKA VAIKSES RAHUS!

Mälestavad kurbuses

abikaasa VOLDEMAR
vennatütar HILMA

LAHKUS MEIE ARMAS TÄDI

HELENE AVARLAID

Mälestavad leinas

ÜLO ROORAND perekonnaga
AINO MENNING perekonnaga

KALLIST

HELENE AVARLAID'I

mälestavad kurbuses

JAAN RATAS abikaasaga
EVALD RATAS abikaasaga
HANS WESTERBLOM perekonnaga
LARRY CHRISTIE perekonnaga
IIVI CAMPBELL
JAAN RATAS

HEAD SÕPRA

HELENE AVARLAID'I

mälestab leinas,
kaastundes abikaasale

R. ANTIK

ARMAST

HELENE AVARLAID'I

mälestavad leinas

LEIDA ja OSVALD RAIDLO
AINO PAJU

ARMAST KODUSAARE SÕPRA

ALEKSANDER EINIK'UT

mälestab

NIKOLAI JAUS abikaasaga

Südamlik tänu kõigile, kes minu abikaasa

JAKOB AVI

kirstupanemisest ja muldasängitamisest osa võtsid, tema hauda paljude lilledega ehtisid, teda leinakuulutustega mälestasid ja mind nii sõnadega kui ka kirja teel lohutasid.

Suurim tänu praost Lepik'ule ta lohutava kõne eest, pr. Loosberg'ile järelhüüde eest pensionäride klubi nimel ja hr. Sepa'le abivalmiduse ja kõne eest „Ehatare" poolt.

Siinkohal tänan ka mu sõbratar Hella't, kes mulle oli nõuks ja toeks neil päevil.

LEINAJA ABIKAASA

Evald Vustalu

Tagurpidi sõudes

mälestusi ajavahemikult 1914—1943

Hind $18.00. Postiga tellides lisandub saatekulu.

Müügil „MEIE ELU" talituses

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PEETRI KOGUDUS
817 M. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4P 2L1
Praost Andres Taul
84 Dinnick Cres., Toronto, Ont.
M4N 1L8
Tel. 483-4103, kirikus 483-5847
Organist dr. Roman Toi

Pühapäeval, 15. augustil JUMALATEENISTUS kell 11.

Pühapäeval, 15. augustil JUMALATEENISTUS „Ehatares" kell 7 õhtul.

Pühapäeval, 22. augustil JUMALATEENISTUS kell 11. Teenib diakonõpetaja Albert Roost.

Pühapäeval, 29. augustil JUMALATEENISTUS kell 11. Teenib diakonõpetaja Albert Roost.

KOGUDUSE KANTSELEI on avatud teisipäeviti 10—6, neljapäeviti 12—3.

ÕPETAJA KÕNETUNNID kolmapäeval 9.30—2 kirikus, neljapäeval 6—8 kirikus ja igal pühapäeval pärast jumalateenistust.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Immanuel Kirik
21 Swanwick Ave.
Pastor Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 4L3
Tel. 477-6246

Pühapäeval, 15. augustil kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb H. Söderholm. Soololauluga esineb Raul Pumber.

Kesknädalal, 18. augustil kell 7 õhtul PALVEÕHTU.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
96 Barda Walkway, Willowdale,
Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPAEVAL

Laupäeval, 14. augustil kell 4 p.l. VABAÕHUJUMALATEENISTUS Gilfordis perekond Alle kodus. Kõneleb külaline jutl. H. Mäemets.

Pühapäeval, 15. augustil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõneleb jutl. Herman Mäemets. Laulab noortekoor „Päike". Ch. Kipperi juhatusel. Kell 6 õhtul KUULUTUSKOOSOLEK. H. Mändmets.

Ilmunud

Einar Sanden

„SÜDA JA KIVID"

Romaan, 256 lhk.
Hind $19.50
Postiteel tellides pluss saatekulu $1.85

MUUGIL

„MEIE ELU" talituses
936 Broadview Ave. Toronto, Ont.
M4K 2R6

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont.
M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres.,
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128, kirikus 923-5172

Pühapäeval 15. augustil jumalateenistust ei ole.

Pühapäeval, 22. augustil JUMALATEENISTUS kell 6 õhtul.

Pühapäeval, 29. augustil JUMALATEENISTUS kell 6 õhtul. Teenib vikaarõpetaja Albert Roost.

ÕPETAJA KÕNETUNNID igal neljapäeval 6—8 õhtul ja tund aega pärast jumalateenistust.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Lut. Kirik,
Bloor & Indian Rd.
Õp. T. Nõmmik
501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2
Tel.: 483-2478 ja 1-527-0410

Järgmine JUMALATEENISTUS pühapäeval, 29. augustil kell 17.00.

Koguduse õpetaja viibib puhkusel ajavahemikus 9.—28. augustini. Teda asendab õpetaja Udo Petersoo, telefon kodus 624-6128, kirikus 923-5172.

HAMILTONI KOGUDUS

Pühapäeval, 22. augustil kell 17.00 JUMALATEENISTUS kiriklas. Teenib diakonõpetaja A. Roost.

Koguduse õpetaja viibib puhkusel ajavahemikus 9.—28. augustini. Asendaja õpetaja Udo Petersoo, telefon kodus 624-6128, kirikus 923-5172.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
30 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6229
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 362 Jones Ave. Tel. 461-2077

Kolmapäeval, 11. augustil kell 7.30 õhtul PIIBLI- ja PALVETUND. Juhatab jutl. E. Saraoja.

Pühapäeval, 15. augustil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõnelevad Heino Sepp ja jutl. E. Saraoja. Lauluettekandeid.

KAUAAEGSET ARMAST SÕPRA

HELENE AVARLAID'I

mälestavad sügavas leinas

HUGO ja HELENE ALLISMA
JAANUS ja ÕIE HALL
FERDINAND KALJUSTE perekonnaga
BORIS ja ELLA KULL
VALDU ja LINDA LILLAKAS
KARL ja HERTA MAASIK
EDUARD ja ELVI UDUSTE
ILVE VAIKLA perekonnaga

KALLIST JA USTAVAT SÕPRA

HELENE AVARLAID'I

mälestab valkses leinas

U.S. Raimla Montreali pere:
ALBERT ja MARIA SOOSAAR
RALF ja FRIDA KASPER
PAUL ja TANNI KENTS

ARMAST

HELENE AVARLAID'U

mälestavad leinas

MARIE TORK
ILMAR TORK
INGE ja ANDRES TORK

HELENE AVARLAID'I

neiuna Roorand
lahkumise puhul
oleme kaasleinas vil! V. Avarlaidiga
ÜLIÕPILASSELTS RAIMLA PERE Torontos

Lahkus armas kooliõde ja sama kooli lugupeetud õpetaja

HELENE AVARLAID

surnud 5. augustil 1982

mälestavad vaikses leinas

EESTI NOORSOO KASVATUSE SELTSI TÜTARLASTE GÜMNAASIUMI ENDISED ÕPILASED

Lahkudes siit kurjast maailmast ütlen
viimased tervitused oma armsale abikaasale,
kõigile sugulastele, headele sõpradele ja
kõigile minu endistele õpilastele.

HELENE AVARLAID

KAUAAEGSET ARMAST PEREKONNASÕPRA

HELENE AVARLAID'I

mälestavad kurbusega

LEIDA ja OSVALD INGEL
TIIU ja ILMAR KALJURAND perekonnaga

OOTAMATA LAHKUNUD SÕPRA

PARTEL LIIVAMAE'D

mälestavad leinas

ALFRED ja HILDE KAARSOO
ARNOLD KOPPA
JOHANNES ja MIRALDA KULPA
REINHARD ja HILDA LIIVAMÄGI
PEETER ja PAULINE LIIVAMÄGI
HARRI ja JOCELYNE LIIVAMÄGI
ALMA MEHO
HARRY ja HILDA SULTS
OSWALD ja LINDA TUULE
ANTS ja MARIA UIN

LAHKUNUD KAUAAEGSET KALLIST SÕPRA

HELENE AVARLAID'I

mälestavad sügavas leinas

AMANDUS LATTIKU pere ja
ILMA LATTIK

KAUAAEGSET LIIGET JA SÕPRA

PÄRTEL LIIVAMÄE'D

mälestab sügavas leinas

WINNIPEGI EESTI SELTS „SIDE"

LAHKUS MEIE KAUAAEGNE SÕBER

HELENE AVARLAID

mälestavad

VALENTINE OJASSOO
ARTUR OJASSOO
MARET KIVILAHT
AGNET TÖKE

ARMSAT SUGULAST

VILHELMINE MUHLI'T

mälestavad sügavas leinas

Puhka rahus!

ERIKA ja TEO MELSO
ERIK MELSO perega

ARMSAT ASUTAJALIIGET JA TRUUD TOETAJAT

HELENE AVARLAID'I

mälestab leinas

EESTI NAISSELTS MONTREALIS

ARMAST ONU JA SUGULAST

RICHARD MÜHLBACH'I

surnud Rootsis 22. juulil 1982

mälestavad leinas

LYDIA, UNO ja ALO

MEIE LUGUPEETUD JA ARMAST LIIGET

EMMI POLTOV'IT

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

Eesti sõjameeste häälekandja „Võitleja" tegevtoimetajat

AUGUST KALA

sündinud 31. juulil 1905 Kastre-Võnnus
surnud 24. juulil 1982 Toronto

mälestab sügavas leinas

Sihtasutus „Võitleja" juhatus ja liikmeskond

ARMAST

EMMI POLTOV'IT

mälestab kurbuses

„EHATARE" PERE

HELENE AVARLAID (GERN)

Valkses leinas

ELLEN IRS
MALLE LAANSOO
LOORE VAHI

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1002
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

JAN PAUL WALDIN
BA, LL.B
ADVOKAAT — NOTAR
Waldin & de Kenedy
99 Queen St. E., Suite 1403
Tel. 364-6761, 364-6762

Euroopa kogemustega
rätsep õmbleb
meestele ja naistele
ÜLIKONNAD — KOSTÜÜMID
— MANTLID
kvaliteet materjalid
OLD MILL TAILORS
7 Riverview Gardens (Bloor-Jane Subway Stn.) Toronto, Ont. M6S 4E4
Tel. 416/769-9333
Rudi H. Schneider

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepäri
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis
ja ka igas hinnaklassis
„CONTACT LENSES" soodsate hindadega
Käekellade müük ja parandused kohapeal

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190 ● Lic. E1044

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO	
POKO'S MEAT PRODUCTS ARIDES:	376 College St. 767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäri	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.
THUNDER BAY	
Finnish Book Store	168 S. Algoma St.
SUDBURY	
Wolfe's Bookstore	193—195 Durham St. E.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $34.00, 6 k. $18.00, 3 k. $13.00; USA-sse — 1 a. $37.00, 6 k. $20.00, 3 k. $14.00; Ülemeremaadesse — 1 a. $42.00, 6 k. $21.00, 3 k. $14.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $23.40, 6 k. $11.70. Kiri- ja õhupostilisa USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. $13.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $48.30, 6 k. $24.15.

958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada
„MEIE ELU" TALITUS

Tellimiskupong:
Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.
Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).
Nimi: .....
Postiaadress: .....
Kuupäev .....
.....
(Allkiri)

AUGUST KALA

IN MEMORIAM

24. juulil lahkus meie keskelt kõigile hästituntud vabadusvõitleja August Kala, nädal enne 77-aastaseks saamist.

Kauaaegne Eestlaste Keskнõukogu liige, olles mitmeid aastaid selle juriidilise komisjoni esimees, endine Toronto Eesti Võitlejate Ühingu esimees, „Meie Elu" välispoliitiliste sündmuste kommentaator, paljude Eesti seltskondlike koondiste liige ning Eesti Sõjameeste häälekandja „Võitleja" tegevtoimetaja, August Kala jättis eestlaste ühiskonda oma jäädava märgi.

Ta sündis 31. juulil 1905. aastal taluperemehe pojana Kastre-Võnnus Tartumaal. Saades oma alghariduse Võnnu kihelkonnakoolis, lõpetades hiljem Tartu õhtugümnaasiumi, astus August Kala politseiteenistusse end vabaks võidelnud Eesti Vabariigis. Edasipüüdva mehena ei jäänud ta rahule oma keskharidusega, vaid hakkas oma töö kõrval edasiõppima Tartu Ülikooli õigusteaduskonnas, lõpetades selle 1936. a.

Sõjalise kasvatuse sai August Kala Tartus Ratsarügemendis, ning kui äraandlikud kommunistid 1. detsembril 1924. a. püüdsid Eesti Vabariigi korda kukutada, astus ta koheselt ellukutsutud Kaitseliitu, kus tõusis oma püüdlikkuse ja kohusetruudusega laskurpealikuks. Teda ootas ees helge tulevik oma kõrge hariduse ja otsekohese meelega. Selle katkestasid meie kodumaa okupeerijad 1940. aastal.

August Kala vallandati kommunistlike võimude poolt kui neile vastuvõtmatu aus, kohusetundega ja isamaa armastaja mees. Teda ähvardas nagu kõiki ausaid kodanikke vangistus, kuid tal õnnestus end varjata. Kui okupandid kabuhirmus põgenesid 1941. a., siis astus August Kala taas oma endisesse tegevusse, korravalvurina ning nüüd ka juba meie sisemiste vaenlaste vastu võitlejana.

Kui, tänu lääneriikide abile, meie maa endine okupant pöördus 1944. a. tagasi Eestisse, siis õnnestus tal väikese paadiga eriliste raskustega ületada Läänemeri, ning randuda Rootsis. Õigusteadlasena töötas ta Rootsis Uppsala Ülikooli juures, kust ta tallele pani nii mõndagi oma tulevaseks eluks.

1950. a. siirdus August Kala Kanadasse, asudes elama Torontosse. Siin töötas ta mitme ettevõtte juures kuni saades pensioni ealiseks. Kadunu eriline panus on aga olnud Eesti ühiskonnas, kus ta on olnud tegev paljudes organisatsioonides. Ta on olnud Toronto Eesti Maja esimeheks, Toronto Eesti Võitlejate Ühingu esimeheks ja kohaliku Eesti Seltsi abiesimeheks. Alates 1954. a. on ta olnud valitud Kanada Eestlaste Keskorganisatsiooni, algul Rahvusliku Välisvõitlus Nõukogu ning hiljem selle järglase Eestlaste Keskнõukogu, liikmeks. Selle 28 aasta jooksul on ta olnud 10 aastat Keskнõukogu juriidilise komisjoni esimeheks. Samal ajal on aga ta ka olnud tegev ajakirjanikuna, tehes meie vabadusvõitlust ka kohalikes ingliskeelsetes ajalehtedes, kus on ilmunud mitmed tema artklid. Samuti on ta olnud „Meie Elu" välispoliitilise olukorra analüüsija. Kuuludes 1936. a. peale korporatsioon Ugala liikmeks.

Kui Eesti sõjameeste häälekandja „Võitleja" toimetaja Joonson oma vanuse ja tervise tõttu pidi loobuma lehe tegemisest, ning avaldas soovi selle ületoomisest Kanadasse, siis leiti August Kala olevat kohane „Võitleja" tegevtoimetaja kohale. Kahe aasta jooksul tegi ta seda tööd hardumusega ja kohusetruult, mille pärast endised eesti sõjamehed võlgnevad temale veel tagant järele suurt tänu.

August Kala oma rahvusliku tööga on jäädvustanud oma nime eestlaste ühiskonda. Tema kindel kompromissideta isamaa-armastus, andis talle jõudu võitluseks meie kodumaa vabastamiseks, mis on otse harukordne ühe rahva pojal. Seda tema panust on hinnatud Sõjateeneteristiga, Kaitseliidu teenetemärgiga, Tuletõrje kuldteenetemärgiga, Allveelaevastiku Sihtkapitali teenetemärgiga, E.P.A. kodu kuld teenetemärgiga kodumal ning Eesti Võitlejate Teeneteristi, Kanada Eestlaste Keskнõukogu teenetemärgi ja Võitlejate kuldmärgiga paguluses.

Tema kaasvõitlejad ülemaailmses ulatuses ning eestlaste ühiskond Kanadas tema varisemisega manalasse oma esi-isade juurde, on kaotanud ühe tubli töömehe ja väsimatu võitleja, mida ainult surm lõpetas. Andku Jumal temale rahulikku puhkamist.

A. JURS

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Pätс — 1918.

Kapten A. Kurgvel saadeti viimsele teekonnale

Asja surnud E.V. sõjavägede staabis teeninud kapten A. Kurgveli põrm tuhastati New Yorgi krematooriumis. Tema ärasaatmise talitus kirikus toimus suurte austusavaldustega ja ohvitseride, NYEVÜ ja meeskoori auvalves. Teenisid praost mag. R. Kiviranna ja abipraost V. Koppermann. Kadunu päitsis seisid auvalves Vabadussõja veteranid ohvitserid E. Tamm, E. Luebik, J. Jürgen ja I. Raamot. Pärgade ja lillede asemel annetati kadunu soovil Auraamatu fondi, kus tema töö jatkamise käiku asub korraldama Eesti Ohvitseride Keskkogu USA-s, mida A. Kurgveli lahkumise järele juhib esialgu abiesimees major Julius Edor.

Järelhüüded avas E.V. esindaja peakonsul E. Jaakson, kes hindas kadunu teeneid Eesti riigile ja rahvale kõrgelt, samuti kinnitas head koostööd temaga paguluses. Tunnustavaid sõnavõtte ütlesid veel U.E. Keskнõukogu esim. L. Savi, keskнõukogu Rootsi eestlaste delegatsioonist H. Uus, E. Vabadusvõitlejate Liidu USA-s esim. Y. Anson, Ohvitseride Kogust H. Puupill, NYEVÜ-st E. Jürivälі, NYE Meeskoori nimel abiesim. V. Nigol, Lexington Ave. eesti kiriku kog. esim. hr. Ers. jt. Koor laulis end. liikmele Türnpu „Kyrie", orelil mängis helikunstnik M. Noorkukk. Kui arvukas sõprade pere oli jumalaga-jätuks liikunud kadunu põrmust mööda ja kaastunnet avaldanud ta abikaasale, poegadele ja omakseile, suleti puusärk Eesti hümni helidel ja sini-must-valge trikoloоriga.

Kuigi kadunu ei olnud auastmelt kõrge, kujunel näit. paguluses A. Kurgvelist eesti ohvitseride peres üks silmapaistvamald ja keskseмaid kujusid. Tema töö luureala ohvitserina nõudis erilist annet ja isiklikku julgust, — seda nimetati ka järelhüüetes. Selles nn. nägematus võitluses oli ta üks kommunistidelt vihatum isik. Tema eluloolisi andmeid esitas abipraost V. Koppermann. Sellest selgus, et A. Kurgvel sündis ja kasvas Kuressaares, saades seal ka keskhariduse. Lõpetas E.V. Sõjakooli ohvitseride inseneriväe klassi, teenis Sidepataljonis ja mujal ning oli pärast Kõrgema Sõjakooli lõpetamist Sõjavägede Staabis käsundusohvitseriks ja hiljem luureosak. jaoskonnaülemaks. Eesti okupeerimisel punaväelt ta vallandati neilt, sai kindralmajor A. Kasekampi kaasabil võimaluse perekonnaga põgenemiseks Saksamaale. Teda rakendati seal kommunismivastaseks võitluseks Saksa kindralstaabi juures algul eratsikuna, hiljem ohvitserina luure alal, seda samuti ka Soome armees. Ta oli kaastegev tuntud ERNA langevarjurite grupi moodustamisel ja Põhja-Eesti rannikualale saatmisel j.m. DP-päevil ja emigreerumisel USA-sse kasutasid ta teadmisi ja võimeid kommunismivastaselt alalt ka ameeriklased, kus ta viimati kuni pensionile minekuni töötas Washingtonis D.C. Viimaseaegselt ta kannatas verehalguse läbi, surm tuli aga nõrgenenud ja 77 a. vanale organismile ägeda kuumuselainega ilmade ajal südametegevuse katkemise läbi. Pärast leinatalitust olid ta mälestuseks peied lähemale sõprade ringile N.Y. Eesti Majas.

Labatt'ilt miljon dollarit spordi toetuseks

Erilisel pidulikul einel Harbour Castle Hotellis spordihuviliste ja silmapaistvate sportlaste juuresolekul, tegi Labatt õlletehaste direktor Sidney M. Oland teatavaks, et kokkuleppel Kanada Olympia Ühinguga (Canadian Olympic Association) ja Olympia Trustiga (Olympic Trust) Labatt õlletehased annavad Kanada spordi arendamiseks, võistluste korraldamiseks ja silmapistvatele sportlastele isiklikuks hüvituseks miljon dollarit. Esimene tshekk $180,000 suuruses anti einel üle Olympia Trusti direktorile.

Olympia Trust moodustati Kanadas 1970. a. raha kogumiseks isikutelt ja asutustelt spordi arendamiseks ja võistluste korraldamiseks. mõõdunud aastate kestel ta on suutnud koguda selleks otstarbeks üle 24 miljoni dollari.

Rahvusvahelistel ja Kanada sisemistel spordivõistlustel esikohtadele tulnud meeskondadele ja üksikvõistlejatele anti üle hüvituseks tshekid suurusega 500 kuni 5000 dollarit.

Üle andes tshekke direktor S. M. Oland rõhutas, et tema arvates Kanada inimmaterjal on parim maailmas ja see võib anda silmapaistvaid sportlasi kõigil spordialadel. Nad on kindlasti suutelised võistlema parimate sportlastega rahvusvahelistel võistlustel.

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE
HOGAN GM
Chev Olds Limited
5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9
PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Äris 291-5054
Kodus 423-5716

VEEL ROMULUS TIITUSEST

Meie nooremad oleme ikka vanemate arvustajad ja hindajad. Nii ka Romulus Tiitus Jaan Tõnissoni, Anton Jürgensteini ja Richard Janno hindajana. Kuid sageli on nii, et järeltulevad hindajad näevad hinnataваid oma suhtelises nooruses vaid koolipoisi perspektiivis. Nad kas karrigeerivad või hindavad üle ja nii tekivad biograafiliselt moondunud kujud ja lähevad sellistena ajalukku.

Seepärast on põhjust vaadelda ka Romulus Tiitust karrigeerijana nii isiklikul kui ka individuaalsel pinnal, sest ta on juba sattunud eesti ühiskonna ajaloolisele pinnale. Seę vähene, mis alljärgnevalt koorub, ei tarvitse sugugi suurendada ega vähendada Romulus Tiituse väärtust karikaturistina ega vestekirjanikuna, sest ta iääb selleks, mis ta oli: Romulus Tiitus.

Kust tuli see roomapärane nimi, iääb nende ridade kirjutajale kahjuks teadmatuks. Nii eesnimi kui ka perekonnanimi esinevad vana Rooma ajaloos. Olen kindel, et neil nimedel pole midagi ühist vana Rooma riigiga. Seal ta ometi oli: Rakvere koolipoiss, kes lõpetas Rakvere Poeglaste gümnaasiumi ja turnis selle kooli läbi koos allakirjutanuga ja lõpetas kooli 1924. aasta kevadel.

Ta elas koos oma vanematega ja vennaga kusagil Pikal tänaval ja nagu jäi mulje, oli tema isal mingisugune puusepatöökoda. Arvatavasti töötas seal ka Romulus ja tema vend Meliks, kes oli vahepeal ka „merel käinud".

Kuid eestlane Romulus Tiitus oli klassivend ja sellisena ta ka meenub. Koolipoisilt ei saa kunagi nõuda välist elegantsust ja seda ei olnud ka Romulusel. Ta oli nagu ta oli ja nagu ta ikka jäi ka pärastises elus. Kasvult 5 jalga 9 või kümme tolli andis ta välja täis mehepikkuse. Kuid ta andis välja täis mehekuju, ilma erilise hoiaku või lihvita — just nii nagu Jumal oli ta loonud.

Ta näojooned olid robustid, juukset rohkem tuuleaetud ja vähem kammitud. Ta ei omanud gümnasti treenitud jalaliigutusi ja sammu, kuid ometi oli ta treenitud ja jõulise muskulatuuriga, mis ilmnes eriti võimlemistunnis. Kas ta ümarad lihased olid kaasasündinud, sai ta need puusepa töölaua tagant või harjutas ta jõudeajal, ei ole määratav nüüd. Tõenäoline on, et kodused raskustõstmised andsid talle ta muskulatuuri. See oli lihtsalt perekonna traditsiooniks ja pärandiks.

Koolipingil ei näidanud Romulus erilisi vaimuandeid. Kuid kes meist tol ajal näitas? Kuid koolivennast sai Romulus Tiitus, nagu ta oli pärastises elus. Mõnedki priimused koolipingilt kadusid peagi teadmatusse. Miks? Sellepärast, et nad olid liiga täpsed olevale ühiskonnale ja vajusid ühiskondlikku standardisse, kust neid enam välja ei toonud olemata geenius või puuduv juhus.

Klassis oli Romulus vaid karvane koolipoiss, kellele koolitund näis mööduvat vaid huvitus istumises tagumises pingis. Kuid kuidagi ta oma rahuldavad numbrid välja teenis. Teisiti ei saanuks ta oma lõputunnistust. Kuid ta joonistas ja ikka joonistas. Kas pingi peal või pingi all. Sellega oli mõningaidki pahandusi, sest aineõpetaja nõudis tähelepanu, kuid Romulus vahtis pingi alla ja üha kritseldas. Oli see loomulik huvi või nägi ta oma tulevikku karikaturistina?

Selle kritseldamise pärast oli Romulusel mõningaidki pahandusi. See segas õpetajat, kes nõudis distsipliini, kuid eriti vastuseid klassis küsimuste perioodil. Kuid vastused Romulusel sageli puudusid. Romulusel oli eriti tegemist eesti keele õpetajaga, kooli direktori Kaarel Leetbergiga. Romulus oli lühinägelik ja Leetberg oli lühinägelik. Kuid kuidagi märkas aineõpetaja, et Romuluse tähelepanu oli kusagil pingi all ja mitte õpetaja sõnadel ja nii hakkas Leetberg Romulust küsima: „Võta lehekülg see ja see ja loe ette kolmas lõige."

Tiitus tõusis oma pingis, leidis läbi paksude prillide lehekülje ja hakkas lugema. Ta jõudis sõnani „puuraiuja", kuid luges seda „puraruia".

„Loe uuesti Tiitus", käratas Leetberg. Kuid Tiitusel tuli uuesti puraruia. Ka kolmandal lugemisel ei saanud Romulus üle puraruiast. Leetberg puruvihasena põrutas vahele: „Puuriuia Tiitus, mitte puraruia."

Kuid Romulus kritseldas edasi ka Leetbergi tunnis. Teritas vahepeal sütt ja muudkui kritseldas. Lõpuks lõppes Leetbergil kannatus ja ta põrutas: „Mis sa kolakas seal ometi kratsid?"

Pärast lõpuaktust kõndisime Romulusega Rakvere pikal tänaval ja ma küsisin: „Mida kavatsed Romulus nüüd peale hakata?" Romulus teadis: „Järgmised kuus kuud harjutan kätt ja siis hakkan piltidega head raha teenima." Ma ei teadnud veel, mis minust saab.

Arvan, et Romulus Tiitus oli sündinud karikaturist. Oma vaimusilmas ta ainult karigeeris kõiki ja kõike. Ta ei saanud midagi enda ümber tõsiselt võtta, vaid ainult sarkastilise huumoriga. Aastaid hiljem kohtasin Romulust Narva Jõesuu liival ja seadsime oma sammud kõrvuti.

Eemal kõndis meile vastu Tartu Ülikooli edevavõitu haldusõiguse professor Kliiman, ümber supelpükste asemel vaid imekitsast niudevöö. Romulus nägi kohe karikatuuriainet ja paiskas selle Kliimanile näkku: Miks raiskad sarnast vööd, kui selle asemel võid suure eduga ka kondoomi kanda? Läksime laiali laia naeru saatel. Romulus Tiitust ei saanud keegi tõsiselt võtta. Kuid ka tema ei võtnud kedagi tõsiselt.

S.V.

Abiks perenaisele

KASULIK MESI

Mu aknа all on väike lillekast mida suveti järjekindlalt külastab üks mesilane. Kuuldava suminaga lähineb ta lilledele, erutatult otsib ta maandumispinda kuni laskubki õiesüdamikku. Ta töötab vaikselt kuid nobedasti. Nii nagu aimaks, et õieaeg on lühike, et ta meepugusse mahub ainult 60—70 mg magusat õiemahla, nektarit ... et ta peab laskuma umbes 50-le õiele et täispuguga koju lennata. Mesinduseksperdide andmeil on mesilastel vaja koguda vähemalt 2 liitrit nektarit et saada 1 kg mett.

Kreeka mütoloogias nimetatakse nektarit „jumalate joogiks". Kauges minevikus kuni suhkru valmistamiseni oli mesi ainukeseks magusaineks inimesele. Ja ka ravivahendiks. Nii näiteks olevat kreeka kuulus mõtteteadlane, legendaarne arst Hippokrates (a. 460—377 e.Kr.) tarvitanud teatud haiguste ravimiseks — mette kastetud toorest loomamaksa ... Nüüd on teised ajad ja teistsugused ravivahendid.

Keemiliselt koosseisult kuulub mesi samasse suhkruainete ehk magusainete rühma kus on rafineeritud suhkur ja siirup. Vastavalt tervishoiuteadlastele võib suhkru ja siirupi üleliigne söömine põhjustada raskekujulisi haigusi. Mis puutub mee tarbimisse, siis Rootsis tarvitatakse mett inimese kohta aastas umbes 0,8 kg ja seda ei tohiks olla palju.

Kui võrrelda mee ja rafineeritud suhkru keemilist koosseisu, siis nähtub, et kasu langeb mee poolele. Rafineeritud suhkur annab ainult „tühje kaloreid", kui meest on leitud ka orgaanilisi happeid, mineraalaineid, B-vitamiine, pisut C-vitamiini ja ka ensüüme ja „jälgi" looduslikust antibiootikast — viimane võib olla üheks põhjuseks miks mett on tarvitatud meditsiiniliseks otstarbeks juba muinsusajal.

Mees leiduvad suhkruliigid, peamiselt viinamarja ja puuvilja suhkur, on seda liiki mis kergesti imenduvad vere ja annavad kiiresti energiat just siis kui seda kõige enam vajatakse — sportimisest või kehalisest tööst väsinule või haigusest kurnatud inimesele.

Meie ajastul on „meearmastajaid" kes aastakümnete vältel on rafineeritud suhkru oma toidust väljajätnud ja selle asendanud looduslikult puhta mesilasmeega. Toitlustamisel saaks mett kasutada palju mitmekesisemalt kui käepärast oleks võtta ka vedelat mett. Meel kahjuks on ju see omadus et ta päevade, nädalate ja kuude möödumisega muutub sõmerlisemaks ja lõpuks suhkrustub — eriti siis kui mett hoitakse jahedamas toatemperatuuris. Külmakapp ei ole sobiv paik mee säilitamiseks.

Suhkrustatud mett saab kuumutamisega vedeldada.

MEE VEDELDAMINE

Meenõu panna teise suuremasse nõusse milles kuum vesi — nii kuum kui käsi kannatab — segada aeglaselt kuni mesi on ühtlaselt vedeldunud.

Mee temperatuur ei tohiks kuumutumisel tõusta üle 50—60 kraadi kuna sel juhul hävineksid ensüümid, s.t. ollused, mida keha vajab väga vähesel hulgal kuid milledel on suur tähtsus organismi normaalsel funktsioneerimisel. Keedetud toitudes on kõik toiduainetes leiduvad ensüümid hävinenud, seega ka toitudes milledele keetmise ajal on mett lisatud.

MEE NEKTAR

100 g värsket koorimata kurki viilustada väga õhukeselt, lisada kahe sidruni mahl ja riivitud sidrunikoort. Segada 1 liitri külma veega ja kurnata läbi tiheda mahlaräti. Maitsestada vedeldatud meega. Serveerimiseks panna joogiklaasidesse raiutud jääd, sellele valada „meenektarit" ja lahjendada maitsekohaselt pudelijoogiga, laua- või soodaveega. Serveerida kohe. Sobib alkoholivabaks tervitusjoogiks, jätkub 6—8 isikule.

MESINIKU MEEKOOK

100 g võid vahustada 50 g meega, lisada ükshaaval ja vahustades 2 muna, 300 g jahu segatud 1 tl küpsetuspulbriga, 50 g hakitud (mitte jahvatatud) pähkleid, maitseks apelsinikoort ja mahla. Vorm määrida ja mannaga üle puistada. Küpsetada ahju põrandal 175 kraadis ca 45 minutit.

On tulus meenutada, et 1 dl mett kaalub umbes 125 g ja 1 dl jahu 50—60 g.

MEEKOOK PLAADIL

2,5 dl meele lisada ükshaaval ja vahustades 4 muna. 100 g võid sulatada 1,5 dl keevas piimas ja lisada jahtunult meemuna vahule. — 5 dl jahu segada 2 tl küpsetuspulbriga ja siis vahuga. Maitseks kas sidruni- või apelsinikoort, ka kardemon sobib hästi. Taigen tõsta võiga määritud, jahuga üle puistatud ahjuplaadile ja küpsetada 175—200 kraadis 15—20 minutit. Lõigata sobiv suurusteks tükkideks.

Meekoogid säilivad mahlakatena hästi. Meel on ka meeldiv aroom ja maitse, mett määritakse sepikuviilule või pistetakse pudrule „silmaks". Vedelat mett võib meekannust niristada pannkookidele, kohupiimale, marjadele suhkru asemel, vedela meega maitsestatakse toortoite ja külmalt serveeritavaid mahlajooke.

ELLEN ROOSME (EPL)

E. Naberi veste

HARITUD INIMENE

Minu hea tuttav härra Pump oli seda, mis ülemal mainisime. Tema kinnitas ikka, et haritud inimene peab olema kursis maailma avalikū arvamisega. Et sellega kursis olla, tuleb lugeda ajalehti ja ajakirju, sest need ütlevad, mis on maailma avalik arvamine. Need kes sellele avalikkule arvamisele vastu hakkavad, loevad nn. lugejate kirju. Aga noh, nurisejaid leidub ikka!

Muidugi peab lugema intelligentseid, tunnustatud ajalehti ja ajakirju, kinnitas mu tuttav ja sõber Pump. Ta väitis, et — lugedes häid ajakirju — satud igal olemisel kohe intelligentsete gruppi, kes igaüks on lugenud ajakirjast „Time" sedasama lugu. Selle ajakirja lugejad tunned kohe ära — neil on intelligentne arvamine maailma asjadest ja selle lugejad saavad niisiis ka intelligentseks. Kui näiteks ajalehed kirjutavad, et Kanada, USA või Zimbabwe intelligents on nii- või naa-sugusel arvamisel, siis tead, et oled ka sinna hulka arvatud.

Intelligentsi kõrval omad laialdasi teadmisi, kui sul näiteks käib „National Geographic". Seal on palju pilte ja nende järgi võid kohe otsustada, missugust artiklit sa parajasti loed. See ajakiri viis hiljuti kõvasti edasi eesti kultuuri suure venelanna pildiga Eestimaal. Ja see oli väga kulturno. Kui lisada veel, et loed „Smithsonian"-i, siis ainult seda nimetades lööd teise inimese näost ära. Ütle talle mida tahad, teine kiidab järgi — oh, ja — lugesin! No on ikka tõepoolest!

Muidugi, intelligentne ja haritud inimene salgab vaikselt maha „Reader's Digesti" lugemise. Selle peale vaatab seda ajakirja

lugev haritud seltskond halvasti. See kõlbab rohkem laiematele massidele, nagu ka teatud nädalalehed, kus kirjutatakse Kenneditest halvasti ja kunagi ei jõua lõpule Liz Taylori armulugudega. Üks neist tõstis hiljuti numbri hinna 45-lt sendilt 65-le, et korjata Carol Burnettile kohtu poolt laimamise eest välja mõistetud trahviraha.

Eesti ajalehti loeb muidugi iga tõsine eestlane, tõstmata intelligentsi küsimust. Seda pole meil tarviski. Igatahes on eesti ajalehtede lugejate arv palju suurem, kui tellijate arv, mis tõendab eesti naabrite laialdast läbikäimist eesti ajakirjanduse alal. Eesti ajalehtede kõva külg seisneb selles, et loed samu tähtsaid teateid, nagu kirev maailm või seda ja teist, mitmest lehest järjesti, nii et tungib ka kõige paksema pealuu sisse.

Selle positiivse asjaolu tõttu peaksid eesti asjad kõigile selged olema. Kui nad pole, siis ehk sellepärast, et taoti lähevad eesti asjalood segamini kui pudru ja kapsad, sest üks hilisem leht tuleb varem kätte, varem leht hiljem, ja ei saa aru, kas mõni konverents või tähtsama tegelase sõnavõtt lõppes, või käib ikka veel, või ei ole seda üldse olnudki (kui mõni number jääb päriselt tulemata).

Siis korraga ja seni teadmata põhjusel tekkis sõbra Pumpi juures järsk muudatus — ta lõpetas igasuguse lugemise (välja arvatud raha-). See oli kohe pärast tema suurt juubelipidu, mis jäi avalikult märkimata. Haritlane Pump ütles ära kõik tellimised, viskas paberikorvi kõik vastavad meeldetuletused ja andis kohe väikesele ajalehepoisile, kes oma lehe esindajana nõudis temalt allkirja selle kohta, et ta lehte tellida EI soovi, vastava allkirja hea meelega, isegi innukalt.

Põgenedes ära kaugele maale suvilasse, oli härra Pump kindel, et seesugusest meeletusest kui lehelugemine on ta nüüd vaba. Aga ühel päeval tõi talle üks naabreid välismaa pildilehe, mille esimesel leheküljel ilutses suur värvipilt katmata rindadega näitsikuist mererannas. Naaber käskis sellest tungivalt lugeda väga õpetlikku artiklit miljöösaastamise kohta.

Kuuldub, et sellest ajast hakanud Pump taas ajakirjandust, s.o. (välismaa) zhurnaale lugema, kuigi ta esimesest leheküljest kunagi kaugemale ei jõua!

KUHU MINNA?

★ **Laup., 14. augustil vabaõhu-jumalateenistus Collingwoodis, J. Sepp'a suvila õuel algusega kl. 6 õ.**

★ **Pühap., 15.—22. augustil „Seltse Kunstl" Seedriorul.**

★ **Pühap. 22. — 29. augustini Metsaülikool 82 Boltonis.**

★ **Laup., 28.—29. augustil Põhja-Ameerika Eesti Sõjameeste Suvepäevad Seedriorul.**

NALJAD

„Mis äri sa teed?" küsib üks teksaslane teiselt.

„Miljoniärisid! Müün suitsuta tuld indiaanlaste suguharudele, kes enam üksteisega rääkida ei taha."

☆

Pealkiri ajalehes „Süddeutsche Zeitung":

„Surnud hertsoginna räägib oma elust."

☆

Üks kirjanik teisele:

„Mu uue raamatu ostis üles üks vangimaja."

„Arvatavasti karistuse kõrgendamiseks", nähvab kolleeg.